

**BC "Mobiasbancă - Groupe Societe
Generale" S.A.**

**Situații Financiare
pentru anul incheiat la 31
decembrie 2016**

**Întocmite în conformitate cu
Standardele Internaționale de
Raportare Financiară**

Cuprins

Raportul Auditorului Independent

Situația Rezultatului Global pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016 2

Situația Poziției Financiare la data de 31 decembrie 2016 3

Situația Modificărilor Capitalului Propriu pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016 4

Situația Fluxurilor de Trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016 5

Note Explicative la Situațiile Financiare 6-82

Building a better
working world

Ernst & Young SRL
51 Alexandru cel Bun Street
Chisinau MD+2012
Republic of Moldova

Tel: +373 22 214040
Fax: +373 22 214044
www.ey.com

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Catre actionarii BC Mobiasbanca - Groupe Societe Generale S.A.

Raport asupra auditului situatiilor financiare

Opinia

Am auditat situatiile financiare ale BC Mobiasbanca - Groupe Societe Generale S.A. („Banca”) care cuprind situatia pozitiei financiare la data de 31 decembrie 2016, situatia rezultatului global, situatia modificarilor capitalului propriu si situatia fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte informatii explicative.

In opinia noastra, situatiile financiare anexate ofera o imagine fidela si justa a pozitiei financiare a Bancii la data de 31 decembrie 2016, ca si asupra performantei financiare si a fluxurilor de numerar pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data, in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara (IFRS).

Bazele opiniei

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internationale de Audit (ISA). Responsabilitatile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenti fata de Banca conform Codului etic al profesionistilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili (codul IESBA) si conform cerintelor etice care sunt relevante pentru auditul situatiilor financiare in Moldova si ne-am indeplinit responsabilitatile etice conform acestor cerinte si conform Codului IESBA. Consideram ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastra.

Aspecte cheie de audit

Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, in baza rationamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanta pentru auditul situatiilor financiare din perioada curenta. Aceste aspecte au fost abordate in contextul auditului desfasurat asupra situatiilor financiare in ansamblu, si in formarea opiniei noastre asupra acestora si nu emitem o opinie separata cu privire la aceste aspecte cheie.

Pentru fiecare aspect de mai jos, am prezentat in acel context o descriere a modului in care auditul nostru a abordat respectivul aspect.

Am indeplinit responsabilitatile descrise in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru, inclusiv in legatura cu aceste aspecte cheie. In consecinta, auditul nostru a inclus efectuarea procedurilor proiectate sa raspunda la evaluarea noastra cu privire la riscul de erori semnificative in cadrul situatiilor financiare. Rezultatele procedurilor noastre de audit, inclusiv ale procedurilor efectuate pentru a aborda aspectele de mai jos, constituie baza pentru opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare anexate.

Ajustari pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei

Identificarea de catre conducere a indicatiilor de depreciere si determinarea ajustarilor pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei este un proces complex ce implica estimari si utilizarea rationamentului profesional. O astfel de analiza este realizata in mod inerent in conditii de incertitudine implicand evaluarea unei multitudini de elemente, respectiv utilizarea de ipoteze, inclusiv cu privire la situatia financiara a contrapartidei, fluxurile asteptate de numerar ale debitorilor precum si intrarile nete de numerar asteptate din potentiala vanzare a garantiilor.

Utilizarea de tehnici de modelare si ipoteze diferite ar putea conduce la diferente semnificative in estimarea ajustarii pentru deprecierea creditelor. Nota 2.2 „Rationamente, estimari si ipoteze contabile semnificative” la situatiile financiare prezinta mai multe informatii in legatura cu estimarea ajustarii pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei.

Datorita ponderii semnificative a creditelor si avansurilor acordate clientelei (reprezentand 43% din totalul activelor Bancii) si a incertitudinii implicate de procesul de estimare, consideram ca aceasta este un aspect cheie de audit.

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, analiza metodologiei Bancii cu privire la identificarea indicatiilor de depreciere, evaluarea ajustarilor specifice de depreciere si respectiv a ajustarilor colective pentru depreciere. Am evaluat eficacitatea proiectarii si operarii controalelor interne privitoare la monitorizarea creditelor si la determinarea ajustarilor de depreciere, inclusiv calitatea datelor si a sistemelor relevante.

In legatura cu ajustarea pentru deprecierea creditelor evaluate la nivel individual, analiza noastra s-a concentrat pe expunerile clientelei corporative cu cel mai mare potential de impact asupra situatiilor financiare si a luat in considerare ipotezele cheie ce stau la baza identificarii si cuantificarii deprecierei creditelor, cum sunt fluxurile de numerar asteptate ale debitorilor, valoarea realizabila a garantiilor si estimarea recuperarii ulterioare evenimentului de pierdere.

In legatura cu ajustarea pentru deprecierea creditelor evaluate la nivel colectiv, am analizat metodologia Bancii, ipotezele si parametrii utilizati si documentatia de validare a modelelor, unde a fost cazul.

Am evaluat, de asemenea daca informatiile prezentate in situatiile financiare privind riscul de credit sunt adecvate.

Building a better
working world

Tehnologia informatiei (IT) si sistemele relevante pentru raportarea financiara

O parte semnificativa a operatiunilor Bancii si a procesului de raportare financiara se bazeaza pe sistemele IT care implica procese automate si respectiv controale privitoare la colectarea, stocarea si procesarea informatiilor. O parte importanta a acestui sistem de control intern implica existenta unor procese si controale privind accesul utilizatorilor si managementul schimbarii, respectiv asigurarea conformarii cu acestea. Astfel de controale au o importanta deosebita, deoarece ele asigura ca accesul si modificarea datelor din sistemele IT se efectueaza doar de catre persoane autorizate, intr-o maniera adecvata.

Mediul IT al Bancii este complex, cu un numar semnificativ de sisteme interconectate si baze de date. Dat fiind nivelul ridicat de automatizare a proceselor relevante pentru raportarea financiara si a complexitatii mediului IT al Bancii, o mare parte a procedurilor de audit a fost concentrata in aceasta arie. Avand in vedere cele mentionate consideram ca aceasta arie reprezinta un aspect cheie de audit.

Ne-am concentrat procedurile de audit pe acele sisteme si controale IT care sunt semnificative pentru raportarea financiara. Avand in vedere faptul ca procedurile efectuate asupra sistemelor IT presupun expertiza specifica, am implicat in efectuarea procedurilor de audit specialistii nostri in IT.

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, intelegerea si evaluarea mediului de control IT in ansamblu si a controalelor existente, inclusiv a celor care se refera la accesul la sisteme si date, precum si la modificarea de sisteme IT. Am particularizat abordarea de audit in functie de semnificatia financiara a sistemului si de existenta de proceduri automate care sunt derulate de respectivul sistem.

Ca parte a procedurilor de audit am testat eficacitatea operarii controalelor privind acordarea drepturilor de acces pentru a determina daca doar utilizatorii desemnati aveau posibilitatea de a crea, modifica sau sterge conturi de utilizatori pentru aplicatiile relevante. Am testat de asemenea eficacitatea operarii controalelor legate de dezvoltarea si modificarea aplicatiilor pentru a determina daca acestea sunt autorizate, testate si implementate in mod corespunzator. In plus, am evaluat si testat eficacitatea proiectarii si operarii controalelor incorporate in aplicatii si a celor dependente de sisteme IT din procesele relevante pentru auditul nostru.

Building a better
working world

Alte informatii

Alte informatii includ Raportul anual, dar nu includ situatiile financiare si raportul nostru de audit cu privire la acestea. Conducerea este responsabila pentru alte informatii. Raportul anual urmeaza sa fie disponibil dupa emiterea raportului de audit.

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare nu acopera alte informatii si nu vom exprima nicio forma de concluzie de asigurare asupra acestora.

In legatura cu auditul efectuat de noi asupra situatiilor financiare, responsabilitatea noastra este de a cita celelalte informatii identificate mai sus cand vor fi disponibile si, facand acest lucru, de a analiza daca acestea nu sunt in concordanta, in mod semnificativ, cu situatiile financiare sau cunostintele pe care le-am obtinut in urma auditului sau daca consideram ca acestea contin erori semnificative.

Responsabilitatea conducerii si a persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situatiile financiare

Conducerea Bancii are responsabilitatea intocmirii si prezentarii fidele a situatiilor financiare in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara (IFRS), si pentru acel control intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea de situatii financiare care sunt lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de frauda, fie de eroare.

La intocmirea situatiilor financiare, conducerea este responsabila sa evalueze abilitatea Bancii de a-si desfasura activitatea conform principiului continuitatii activitatii si sa prezinte, daca este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activitatii si folosirea principiului continuitatii activitatii, mai putin in cazul in care conducerea intentioneaza sa lichideze Banca sau sa ii inceteze activitatea sau nu are nicio alternativa reala decat sa procedeze astfel.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiara a Bancii.

Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare

Obiectivele noastre constau in obtinerea unei asigurari rezonabile privind masura in care situatiile financiare, luate in ansamblu, nu contin denaturari semnificative cauzate de eroare sau frauda si de a emite un raport de audit care sa includa opinia noastra. Asigurarea rezonabila reprezinta un nivel ridicat de asigurare, inasa nu este o garantie ca un audit desfasurat in conformitate cu standardele ISA va detecta intotdeauna o denaturare semnificativa, daca aceasta exista. Denaturarile pot fi cauzate fie de frauda fie de eroare si sunt considerate semnificative daca se poate preconiza, in mod rezonabil, ca acestea, atat la nivel individual sau luate in ansamblu, vor influenta deciziile economice ale utilizatorilor luate in baza acestor situatii financiare.

Ca parte a unui audit in conformitate cu standardele ISA, ne exercitam rationamentul profesional si ne mentinem scepticismul profesional pe intreg parcursul auditului. De asemenea:

- Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare, cauzate fie de frauda fie de eroare, stabilim si efectuam proceduri de audit care sa raspunda acestor riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a constitui o baza pentru opinia noastra. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de frauda este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate include complicitate, falsuri, omisiuni intentionate, declaratii false sau evitarea controlului intern.
- Intelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate in circumstantele date, dar nu si in scopul exprimarii unei opinii asupra eficacitatii controlului intern al Bancii.
- Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si rezonabilitatea estimarilor contabile si a prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.
- Concluzionam asupra caracterului adecvat al utilizarii de catre conducere a principiului continuitatii activitatii, si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoiele semnificative privind capacitatea Bancii de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia, in raportul de audit, asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina ca Banca sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.
- Evaluam prezentarea, structura si continutul general al situatiilor financiare, inclusiv al prezentarilor de informatii, si masura in care situatiile financiare reflecta tranzactiile si evenimentele de baza intr-o maniera care realizeaza prezentarea fidela.

Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate si programarea in timp a auditului, precum si constatarile semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului nostru.

De asemenea, prezentam persoanelor responsabile cu guvernanta o declaratie cu privire la conformitatea noastra cu cerintele etice privind independenta si le comunicam toate relatiile si alte aspecte care pot fi considerate, in mod rezonabil, ca ar putea sa ne afecteze independenta si, unde este cazul, masurile de siguranta aferente.

Dintre aspectele pe care le comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, stabilim acele aspecte care au avut cea mai mare importanta in cadrul auditului asupra situatiilor financiare din perioada curenta si, prin urmare, reprezinta aspecte cheie de audit. Descriem aceste aspecte in raportul nostru de audit, cu exceptia cazului in care legislatia sau reglementarile impiedica prezentarea publica a aspectului respectiv sau a cazului in care, in circumstante extrem de rare, determinam ca un aspect nu ar trebui comunicat in raportul nostru deoarece se preconizeaza in mod rezonabil ca efectele negative ale acestei comunicari depasesc beneficiile interesului public al comunicarii respectivului aspect.

In numele

ICS Ernst & Young SRL

Licenta Seria A MMII
Nr. 051506 din 16.05.2006

Raisa Gonta

Auditor Licențiat
Seria AG, Nr.0009 din 26.01.2010

Chisinau, Republica Moldova
22 martie 2017

Situația Rezultatului Global pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016

	Nota	2016	2015
(in mii lei moldovenești)			
Venituri aferente dobânzilor	3	719,098	532,825
Cheltuieli aferente dobânzilor	3	(265,607)	(171,437)
Venitul net aferent dobânzilor		453,491	361,388
Venituri aferente taxelor și comisioanelor	4	152,735	138,967
Cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor	4	(59,401)	(49,807)
Venitul net aferent taxelor și comisioanelor		93,334	89,160
Venitul net din tranzacționare	5	120,936	154,755
Alte venituri		578	993
Venitul bancar net		668,339	606,296
Cheltuieli din deprecierea activelor financiare	6	(19,063)	(67,126)
Cheltuieli cu personalul	7	(126,585)	(136,144)
Amortizarea mijloace fixe	15	(28,662)	(19,262)
Amortizarea activelor nemateriale	16	(12,835)	(15,293)
Alte cheltuieli	8	(126,096)	(129,217)
Venit net până la impozitare		355,098	239,254
Impozit pe profit	9	(28,708)	(9,599)
Venit net al perioadei de gestiune		326,390	229,655
Rezultat pe acțiune (în MDL)	10	32.66	22.98

Notele explicative anexate de la paginile 6-82 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

Andrei Suruceanu
Membrul Comitetului de Direcție - CFO
BC "Mobiasbancă - Groupe Societe Generale" S.A.

22 martie 2017

Situația Modificărilor Capitalului Propriu pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016

	Capital Social	Prima de acțiune	Capital de rezervă	Rezerva prudențială	Rezerva	Profit nedistribuit	Total
(in thousands MDL)							
Sold la 1 ianuarie 2015	99,944	151,410	10,674	122,448	(554)	597,262	981,184
Rezerve	-	-	-	-	3,131	(3,131)	-
Contribuții de la Societatea mama (Societe Generale)	-	-	-	-	6,117	-	6,117
Profit	-	-	-	-	-	229,655	229,655
Rezerva prudențială	-	-	-	(11,999)	-	11,999	-
Dividende	-	-	-	-	-	(30,283)	(30,283)
Sold la 31 decembrie 2015	99,944	151,410	10,674	110,449	8,694	805,502	1,186,673
Rezerve	-	-	-	-	-	-	-
Contribuții de la Societatea mama (Societe Generale)	-	-	-	-	(580)	-	(580)
Profit	-	-	-	-	-	326,390	326,390
Rezerva prudențială	-	-	-	22,819	-	(22,819)	-
Dividende	-	-	-	-	-	(107,540)	(107,540)
Sold la 31 decembrie 2016	99,944	151,410	10,674	133,268	8,114	1,001,533	1,404,943

Contribuțiile de la Societatea mama se referă la compensările primite de la Societe Generale în conformitate cu Planul de Ambiții 2015 a Grupului (Nota 21).

Capitalul de rezervă reprezintă o rezervă statutară ne-distribuită care în concordanță cu legislația constituie 10% din capitalul social.

Capitalul de rezervă prudențial (rezerva prudențială) reprezintă o rezervă generală destinată acoperirii riscurilor bancare aferente diferențelor între reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor și provizioanelor pentru angajamente condiționale în conformitate cu SIRF, și valoarea calculată dar neformată a reducerilor pentru pierderi din depreciere a activelor și provizioanelor pentru angajamente condiționale, în conformitate cu reglementarea prudențială. Această rezervă a fost creată în anul 2012, în conformitate cu Planul de Conturi aprobat de Banca Națională a Moldovei și nu poate fi distribuită.

Notele explicative anexate de la paginile 6-82 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

Situația a Fluxurilor de Trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016

	Nota	2016	2015
(in mii lei moldovenești)			
Activitatea operațională			
Venit net până la impozitare		355,098	239,254
<i>Ajustări pentru articolele nemonetare</i>			
Uzura și amortizarea	15,16	41,497	34,555
Pierderi din ieșirea mijloacelor fixe	8	36	199
Pierderi nete din deprecierea activelor financiare	6	(19,063)	(67,126)
Pierderi de la schimbul valutar		244	(97,505)
Venitul din dobânzi		(719,098)	(532,825)
Cheltuieli aferente dobânzilor		265,607	171,437
Impozit pe profit	9	(28,708)	(9,599)
<i>Modificări în :</i>			
Rezerve obligatorii		(515,661)	(710,267)
Datorii față de bănci		60	(1)
Credite și avansuri acordate clienților (net)		(125,402)	(357,185)
Alte active		(778)	3,932
Majorarea / (reducerea) depozitelor de la bănci		1,441	(924)
Majorarea / (reducerea) depozitelor clienților		1,506,898	1,493,071
Majorarea altor datorii		(383)	57,503
Fluxurile primite (utilizate) în activitatea operațională până la dobânzi		761,788	224,519
Plăți privind dobânzile		(265,857)	(165,020)
Dobânzi primite		695,218	568,932
Impozit pe profit achitat		(10,787)	(6,576)
Fluxurile nete primite/(utilizate) în activitatea operațională		1,180,362	621,855
Activitatea investițională			
Achiziționarea mijloacelor fixe		(24,450)	(37,694)
Achiziționarea activelor nemateriale		(9,334)	(6,213)
Încasări din vânzarea mijloacelor fixe		(126)	245
Achiziționarea hârtiilor de valoare păstrate pînă la scadență		(10,464,652)	(1,973,604)
Încasări din vânzarea hârtiilor de valoare investiționale		10,212,553	1,772,531
Fluxurile nete primite/(utilizate) în activitatea investițională		(286,009)	(244,735)
Activitatea financiară			
Majorarea netă a împrumuturilor de la instituții financiare		389,461	283,714
Rambursarea împrumuturilor către instituții financiare		(459,224)	(336,923)
Dividende plătite		(107,258)	(30,302)
Fluxurile nete primite/(utilizate) în activitatea financiară		(177,021)	(83,511)
Majorarea mijloacelor bănești și a echivalentelor lor		717,332	293,609
Mijloacele bănești și echivalentele lor la 1 ianuarie	26	1,788,928	1,495,319
Mijloacele bănești și echivalentele lor la 31 decembrie	26	2,506,260	1,788,928

Notele explicative anexate de la paginile 6-82 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

1 Informații despre entitate

Banca Comercială BC „Mobiasbanca – Groupe Societe Generale” S.A. (în continuare „Banca”) a fost constituită în 1990 în Republica Moldova. Banca a fost înregistrată de Banca Națională a Moldovei („BNM”) ca Bancă Comercială în iulie 1990 și reorganizată în Bancă Comercială pe Acțiuni în anul 1996.

În iunie 2002 Banca a fost înregistrată din nou cu statut de Bancă Comercială pe Acțiuni de tip deschis, iar acțiunile ei au fost înregistrate și cotate la Bursa de Valori a Moldovei.

Sediul central al Băncii este amplasat pe adresa Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 81A, Chișinău, Republica Moldova.

Deținătoare a licenței bancare, BC “Mobiasbanca – Groupe Societe Generale” SA. oferă o gamă completă de servicii și operațiuni bancare agenților economici și persoanelor fizice.

La 31 decembrie 2016, rețeaua Băncii cuprinde 54 puncte de vânzări, din care 52 constituie puncte de vânzări universale, 1 agentie VIP și 1 punct de vânzare specializat (2015: 56 puncte de vânzări: 54 puncte de vânzări universale, 1 agentie VIP și 1 punct de vânzare specializat).

Pe parcursul anului 2007 au avut loc modificări ale acționarului majoritar al Băncii – noul acționar a devenit Societe Generale, Franța, deținând 95.35% din capitalul acționar al Băncii. Societe Generale a fost creată în 1864 ca companie bancară, înregistrată în Franța. Sediul central este amplasat pe adresa Bulevardul Haussmann 29, 75009, Paris, Franța, și acțiunile sale sunt cotate la Bursa de Valori din Paris.

Pe parcursul anului 2008 a fost efectuată o mărire adițională a capitalului acționar al Băncii, ce a dus la modificarea structurii acționarilor majoritari, prin includerea a doi acționari noi – BERD, subscriind 8.84% din capitalul acționar al Băncii și BRD – Groupe Societe Generale S.A., subscriind 20% din capitalul acționar al Băncii. Ca rezultat al acestei tranzacții s-a micșorat cota de participare a Societe Generale, efectiv reprezentând 79.51% la sfârșitul anului 2008, luând în considerație acționarea lor în BRD.

2 Politici de contabilitate

2.1 Principii de bază utilizate la întocmirea rapoartelor financiare

Rapoartele financiare ale Băncii sunt întocmite în baza costului istoric, cu excepții pentru instrumentele financiare evaluate la valoarea justă, activele și datoriile financiare deținute la valoarea justă prin contul de profit și pierderi sunt evaluate la valoarea justă (Banca nu deținea astfel de instrumente la 31 decembrie 2016 și 2015) și activele financiare disponibile pentru vânzare. Instrumentele financiare pentru care nu este disponibilă o estimare sigură a valorii juste, sunt evaluate la cost minus provizioanele pentru pierderi.

Principiul continuității

Banca a făcut o evaluare a capacității băncii în ceea ce privește principiul continuității activității și este convinsă ca banca are resurse pentru a-și continua activitatea în viitorul previzibil. În plus, managementul nu are cunoștința de incertitudini semnificative care pot cauza îndoiele semnificative asupra capacității băncii de a-și continua activitatea. De aceea, situațiile financiare continue să fie elaborate pe baza principiului continuității activității.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.1 Principii de bază utilizate la întocmirea rapoartelor financiare (continuare)

Declaratie de conformitate

Situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară ("IFRS"), emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate.

Prezentarea situațiilor financiare

Banca prezintă Situația poziției financiare în ordinea descrescătoare a lichidității. Analiza cu privire la recuperarea sau decontarea în perioada de până la 12 luni după data de raportare (curentă) și mai mult de 12 luni după data de raportare sunt prezentate în Nota 27.

Activele și obligațiile financiare nu sunt compensate și valoarea netă este raportată în situația financiară dacă și numai dacă există în mod curent un drept legal de compensare a valorilor recunoscute și există intenția de decontare pe o bază netă sau de valorificare a activelor și decontarea datoriei în mod simultan. Veniturile și cheltuielile nu sunt compensate în contul de profit, cu excepția cazului impus sau permis de orice standard de contabilitate sau de o anumită interpretare, și în special așa cum este specificat în politicile contabile ale Băncii.

2.2 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative

Întocmirea rapoartelor financiare în conformitate cu SIRF prevede ca conducerea Băncii să facă evaluări, estimări și presupuneri, cu efecte asupra aplicării politicilor și a sumelor raportate ale activelor și obligațiilor, veniturilor și cheltuielilor. Estimările și presupunerile aferente se bazează pe experiența istorică și alți factori, considerați siguri în aceste condiții, rezultatul lor constituind baza de formare a evaluărilor privind valorile de bilanț ale activelor și obligațiilor, ce nu erau clar prezentate în sursele inițiale. Rezultatele reale pot să difere de aceste estimări.

Estimările și presupunerile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea dacă revizuirea afectează doar acea perioadă, sau reflectate în perioada de revizuire și perioadele viitoare dacă revizuirea influențează atât perioada curentă, cât și pe cele viitoare.

Evaluări

În procesul aplicării de către Banca a Politicilor de contabilitate, conducerea nu a efectuat evaluări, estimări și presupuneri care ar fi avut un efect semnificativ asupra sumelor recunoscute în situația poziției financiare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.2 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative (continuare)

Estimări și ipoteze

Ipotezele principale privind viitorul și alte cauzele importante ale incertitudinii estimărilor la data de raportare, care prezintă un risc semnificativ de a provoca o ajustare semnificativă a valorilor contabile ale activelor și datoriilor în următorul exercițiu financiar, sunt prezentate în continuare. Banca și-a bazat ipotezele și estimările pe parametrii disponibili la data întocmirii situațiilor financiare. Totuși, circumstanțele și ipotezele curente cu privire la dezvoltări viitoare pot să se modifice ca urmare a modificărilor de pe piața sau a circumstanțelor ce nu pot fi controlate de Banca. Aceste modificări sunt reflectate în ipoteze atunci când au loc.

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Atunci când valoarea justă a activelor și datoriilor financiare raportate în situațiile poziției financiare nu poate fi determinată bazându-se pe prețurile cotate pe piețele active, acestea se determină prin aplicarea varietății de modalități de evaluare care presupun utilizarea modelelor matematice. Datele de intrare pentru aceste modele servesc datele disponibile privind instrumente similare pentru care există prețuri de piață observabile. În cazul în care aceste date nu sunt disponibile, pentru determinarea valorii juste se aplică evaluări și estimări. Evaluările respective iau în considerație lichiditatea și datele de intrare pentru modelul matematic cum ar fi volatilitatea derivatelor pe termen lung și scontarea fluxurilor de trezorerie, rambursarea anticipată, precum și evaluarea ratei de default pentru instrumentele financiare asigurate cu active. Evaluarea instrumentelor financiare este detaliată în Nota 23.

Pierderi pentru deprecierea creditelor și avansurilor

Banca analizează creditele și avansuri semnificative la nivel individual la data fiecărui bilanț contabil, pentru a evalua dacă pierderi din deprecierea urmează a fi înregistrate în contul de profit sau pierdere.

În momentul în care stabilește că o pierdere din depreciere trebuie să fie înregistrată în contul de profit sau pierdere, Banca evaluează dacă există datele observabile ce indică o diminuare măsurabilă a viitoarelor fluxuri de mijloace bănești estimate dintr-un portofoliu de credite, înainte ca diminuarea să poată fi identificată cu un credit individual din portofoliul respectiv. Această evidență poate să includă date observabile ce indică modificările nefavorabile ale statutului de plată al debitorilor unui grup, sau condiții economice naționale sau locale ce se corelează cu neplata datoriilor aferente activelor din grup. Conducerea utilizează, la planificarea fluxurilor de mijloace bănești viitoare, estimările bazate pe experiența istorică a pierderilor pentru activele cu caracteristici ale riscului de credit și indicii obiective de depreciere similare celor din portofoliu. Metodologia și ipotezele utilizate pentru estimarea valorilor și perioada fluxurilor de mijloace bănești viitoare sunt revizuite cu regularitate pentru a reduce diferențele eventuale între pierderile estimate și pierderile reale.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.2 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative (continuare)

Pentru fiecare portofoliu omogen riscul este evaluat pe baza de pierderi din credite dubioase, asociate cu probabilitatea de nerambursare. Ratele de provision pentru provizioane colective sunt calculate pe baza observării anuale pentru perioada de 12 luni (medie). Pieredriile creditelor dubioase a creditelor evaluate pentru depreciere sunt estimate pe baza pierderilor istorice sau experiența de recuperare pe parcursul a 5 ani pentru active garantate și 2 ani pentru negarantate. Expunerea luată în considerație pentru calcularea provizioanelor este netă de garanții (prima rată de garanții reale de numerar, garanții guvernamentale, etc.) și este considerată angajament actual restante, inclusiv în afara bilanțului

Pentru provizioanele specifice calculate pentru contrapărțile evaluate individual, care sunt declarate dubioase, banca evaluează fluxul de numerar, care se va recupera din operarea clientului (în cazul în care există o activitate care generează fluxuri de numerar), fie prin exercitarea și garanții suplimentare și garanții. Fluxurile de numerar așteptate sunt extinse pe perioada astfel încât valoarea lor este actualizată la momentul închiderii provizioanelor. Partea neacoperită a expunerii prin recuperări estimate este provizionată.

Creditele și avansuri care au fost evaluate la nivel individual și pentru care s-a stabilit că pentru acestea nu trebuie înregistrate pierderi din deprecierea, sunt evaluate colectiv împreună cu toate creditele și avansuri clasificate ca ne semnificative la nivel individual, în cadrul grupurilor de active cu caracteristici de risc similare. Aceasta abordare are ca scop determinarea dacă provizionul urmează a fi înregistrat în urma evenimentelor ce pot rezulta cu pierderi și pentru care există dovezi obiective, dar efectele cărora încă nu pot fi estimate.

Detalii cu privire la pierderi pentru depreciere a creditelor și avansurilor sunt prezentate în Nota 13. Cu scop de o mai bună prezentare a cifrelor comparative ale anului precedent legate de deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților privind provizioane pentru depreciere calculate la nivel individual și colectiv, au fost efectuate reclasificări ale decontărilor anuale, valorilor creditelor casate, recuperate și a diferenței cursului valutar. În urma reclasificărilor efectuate valoarea provizioanelor a rămas neschimbată.

Deprecierea instrumentelor financiare disponibile pentru vânzare

Banca analizează instrumentele sale financiare disponibile pentru vânzare la data fiecărui bilanț contabil pentru a le evalua din punct de vedere al deprecierei. Aceasta implică estimarea și evaluarea analogică celor aplicate pentru evaluarea individuală a creditelor și avansurilor.

De asemenea, Banca înregistrează pierderi din deprecierea pentru instrumentele financiare disponibile pentru vânzare atunci când s-a constatat o scădere semnificativă sau prelungită a valorii lor juste, sub costul lor. Determinarea noțiunilor "semnificativă" sau "prelungită" necesită estimarea. Pentru estimarea respectivă Banca evaluează, pe lângă altor factori, evoluția istorică a prețurilor instrumentelor, durata și măsura în care valoarea justă a acestor instrumente este mai redusă decât costul lor.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative

(1) Valuta străină

Rapoartele financiare sunt prezentate în lei moldovenești („MDL”), rotunși până la cea mai apropiată mie, care reprezintă moneda funcțională și de prezentare a Băncii.

(i) Tranzacții și solduri

Tranzacțiile în valută străină sunt convertite la cursul de schimb spot aplicabil în ziua tranzacției.

Activle și obligațiile monetare denuminate în valută străină sunt transferate în lei moldovenești la cursul de schimb la vedere aplicabil pentru data de raportare. Toate diferențele de curs generate de conversia în lei moldovenești a activelor și datoriilor în monedă străină sunt recunoscute în situația rezultatului global.

Activle și datoriile nemonetare care sunt evaluate în baza costului istoric și denuminate în valuta străină sunt convertite la cursul de schimb spot aplicabil la data de recunoaștere. Activle și datoriile nemonetare evaluate la valoarea justă și denuminate în valuta străină sunt convertite la cursul de schimb la vedere aplicabile la data când valoarea justă a fost determinată.

Cursul de schimb valutar oficial la sfârșit de an pentru principalele valute străine a fost următorul:

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<small>(în lei moldovenești pentru unitatea valutei străine)</small>		
Dolar SUA	19.9814	19.6585
Rubla rusească	0.3315	0.2692
Euro	20.8895	21.4779

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(2) Instrumentele financiare – recunoașterea inițială și evaluarea ulterioară

(i) Data de recunoaștere

Toate activele și datoriile financiare sunt inițial recunoscute în ziua tranzacționării, adică în ziua când Banca devine parte a prevederilor contractuale pentru un anumit instrument. Acestea includ cumpărările sau vânzările de active financiare care impun livrare de active într-o perioadă prevăzută printr-o reglementare sau convenție de pe piața.

(ii) Evaluarea inițială a instrumentelor financiare

Clasificarea instrumentelor financiare la recunoașterea lor inițială depinde de caracteristici specifice și scopul acestora, precum și de intenția conducerii de a le achiziționa. Toate instrumentele financiare sunt inițial recunoscute la valoarea lor justă plus costuri tranzacționale, cu excepția cazului când active financiare sau datoriile financiare sunt recunoscute la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere.

(iii) Instrumentele derivate evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere

Banca folosește instrumentele derivate cum ar fi swap-uri valutare și contractele forward de schimb valutar. Instrumentele derivate sunt recunoscute la valoarea justă și tratate ca active dacă valoarea justă este pozitivă, și ca datorii, dacă valoarea lor justă este negativă. Diferențele din modificarea valorii juste sunt incluse în venitul net din tranzacționare.

Derivativele incorporate în alte instrumente financiare urmează să fie tratate ca derivativele separate și înregistrate la valoarea justă în cazul în care caracteristicile lor economice și riscuri atribuite nu sunt similare cu cele aferente contractului / instrumentului principal, precum și contractul principal nu este deținut pentru vânzare sau la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere. Derivativele incorporate și separate de contractul principal sunt înregistrate la valoarea justă în portofoliul tranzacțional cu recunoașterea diferențelor din modificarea valorii juste în contul de profit sau pierdere.

(iv) Activele financiare sau datoriile financiare deținute pentru tranzacționare

Active financiare sau datoriile financiare deținute pentru tranzacționare sunt înregistrate în Situația poziției financiare la valoarea justă. Diferențele din modificarea valorii juste sunt înregistrate în venitul net din tranzacționare în conformitate cu condițiile contractului sau dacă dreptul de a primi plată a fost constatat.

În această categorie sunt incluse hârtii de valoare, acțiuni, poziții scurte, precum și creditele clienților care au fost achiziționate cu scopul principal de a le vinde sau răscumpăra în viitorul apropiat.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(2) Instrumentele financiare – recunoașterea inițială și evaluarea ulterioară (continuare)

(v) Investiții financiare disponibile pentru vânzare

Investiții disponibile pentru vânzare cuprind investiții în capital și titluri de creanță. Investiții în capital clasificate drept disponibile pentru vânzare sunt cele care nu sunt desemnate drept o altă categorie de active financiare.

Pentru titluri de creanță incluse în această categorie există intenția de a le deține pentru o perioadă de timp nedefinită, acestea însă, pot fi vândute la necesitate în scopul reglării lichidității sau din cauza unor modificări ale condițiilor pe piața.

Banca nu a desemnat nici un credit sau creanțe sau hârtii de valoare ca fiind disponibile pentru vânzare. După evaluarea inițială instrumentele financiare disponibile pentru vânzare sunt ulterior evaluate la valoarea justă. Atunci când estimarea valorii juste nu poate fi obținută în mod sigur, investițiile în capital sunt înregistrate la cost actualizat minus pierderi din depreciere. Câștiguri sau pierderi nerealizate sunt recunoscute direct în capital (Alte venituri), în rezervă pentru instrumentele disponibile pentru vânzare. Atunci când instrumentul se vinde/se derecunoaște, profitul sau pierderile cumulative înregistrate anterior în capital, se recunosc în situația rezultatului global, capitolul Alte venituri. În cazul în care Banca deține mai mult decât o singură investiție în același instrument, acestea sunt considerate să fie cedate în baza principiului „first-in first-out”. Dobânzi câștigate în timpul deținerii instrumentului financiar disponibil pentru vânzare sunt înregistrate ca venituri din dobânzi aplicând rata efectivă a dobânzii (EIR). Dividendele câștigate în timpul deținerii instrumentului financiar disponibil pentru vânzare sunt înregistrate în situația rezultatului global, capitolul Alte venituri operaționale, când dreptul de a primi plata este stabilit. Pierderi generate din deprecierea acestor instrumente sunt recunoscute în situația rezultatului global în „Pierderi din depreciere a instrumentelor financiare” și sunt eliminate din rezerva pentru instrumentele disponibile pentru vânzare.

(vi) Investiții financiare - credite și creanțe

Investiții financiare - credite și creanțe sunt cele care efectuează plăți fixe sau determinabile și au o scadență fixă și pe care Banca are intenția și capacitatea de a păstra până la scadență. Aceste titluri de creanțe fac parte din "Împrumuturi și creanțe" în conformitate cu IAS 39, deoarece acestea nu sunt tranzacționate pe o piață activă. După recunoașterea inițială, investiții financiare - împrumuturi și creanțe sunt evaluate ulterior la cost amortizat folosind metoda ratei efective a dobânzii, minus provizion pentru depreciere. Costul amortizat se calculează ținând cont de orice discount sau prima la achiziție și onorarii care sunt parte integrantă a ratei dobânzii efective. Amortizarea este inclusă în venituri aferente dobânzilor în situația rezultatului global. Pierderile înregistrate la deprecierea acestor instrumente sunt recunoscute în situația rezultatului global în capitolul Cheltuieli din deprecierea activelor.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(2) Instrumentele financiare – recunoașterea inițială și evaluarea ulterioară (continuare)

(vii) Credite și creanțe

Creditele și creanțe reprezintă active financiare nederivate cu sume de rambursare fixe sau determinabile ce nu sunt cotate pe o piață activă, cu excepția:

- Celor pe care Banca intenționează să le vândă imediat sau în termenul apropiat și pe care, înainte de recunoașterea inițială, banca desemnează ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere;
- Celor pe care banca, înainte de recunoașterea inițială, le desemnează ca disponibile pentru vânzare;
- Celor pentru care Banca ar putea să nu recupereze toate investiții inițiale din alte motive decât deteriorarea calității creditului.

Banca reflectă ca credite și creanțe creditele datorate de bănci, credite și avansuri acordate clienților și alte active.

Banca clasifică ca credite și creanțe valorile mobiliare de stat emise de Ministerul Finanțelor și certificatele BNM, deși nu există o piață activă pentru așa instrumente.

După evaluarea inițială creditele și creanțele sunt evaluate ulterior la costul amortizat prin metoda ratei efective a dobânzii, minus pierderi pentru deprecierea. La calculul costului amortizat se iau în considerație toate discounturi sau premii la achiziție, precum și comisioanele aferente ce fac parte integrantă a ratei efective a dobânzii. Amortizarea este inclusă în venituri aferente dobânzilor în situația rezultatului global. Metoda lineară a dobânzii reprezintă cea mai bună evaluare a Băncii a metodei ratei efective a dobânzii. Anual, managementul Băncii realizează un studiu comparativ a efectelor metodei lineare și metodei dobânzii efective, conform căruia diferențele potențiale nu afectează semnificativ Situațiile Financiare. Pierderi înregistrate la deprecierea acestor instrumente sunt recunoscute în situația rezultatului global, în capitolul Cheltuieli din deprecierea activelor financiare.

(viii) Alte datorii financiare

Datorii financiare emise de către Banca care nu au fost desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere, sunt clasificate ca datorii financiare al căror subiect al contractului rezultă în obligația Băncii fie să efectueze o plată sau să transfere titularului un alt activ financiar, fie să satisfacă obligația altfel decât prin schimbul de suma fixată de numerar sau alt activ financiar cu un număr fixat de acțiuni proprii.

După evaluarea inițială, titluri emise și alte împrumuturi sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda ratei efective a dobânzii. Costul amortizat este calculat luând în considerație orice reducere sau primă la achiziție și orice comisioane și costuri care fac parte integrantă a ratei efective a dobânzii.

Banca reflectă ca alte datorii financiare datorii față de bănci, datorii față de clienți, credite acordate de instituții financiare internaționale și alte datorii.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(2) Instrumentele financiare – recunoașterea inițială și evaluarea ulterioară (continuare)

(viii) Alte datorii financiare (continuare)

În cazul unui instrument financiar de datorie compus, care conține atât componentă de datorie, cât și componenta de capital, aceste componente sunt tratate separat începând cu data de emiteră a instrumentului. O parte a cheltuielilor nete aferente instrumentului sunt alocate la componenta de datorie la data de emiteră a acestuia bazându-se pe valoarea lui justă (care în general este determinată în baza prețurilor cotate pe piața a instrumentelor de datorie similare).

Componentei de capital i se atribuie valoarea reziduală după deducerea din valoarea justă totală a instrumentului a valorii determinate a componentei de datorie. Valoarea oricărui derivativ încorporat în instrumentul financiar compus (cum ar fi opțiunea „call”) diferit de componenta de capital, este inclus în componenta de datorie a instrumentului. La 31 decembrie 2016 Banca nu deține niciun instrument financiar compus. O analiză a împrumuturilor Băncii de la IFI este detaliată în Nota 20.

(ix) Reclasificarea activelor financiare

Oricare reclasificări sunt înregistrate la valoarea justă în ziua reclasificării care, în rândul său, reprezintă costul amortizat nou.

Pentru un activ financiar reclasificat din categoria disponibile pentru vânzare, valoarea justă contabilizată la data reclasificării devine noul său cost amortizat și orice câștig sau pierdere anterioară din activul recunoscut prin capitalul propriu, este amortizat prin profit sau pierdere pe parcursul duratei de viață utilă rămasă a instrumentului folosind rata efectivă a dobânzii. Orice diferență între costul amortizat nou și valoarea la scadență a acestui instrument reclasificat, este de asemenea, amortizată pe parcursul duratei utile de viață rămasă a activului folosind rata efectivă a dobânzii. Dacă este determinat ulterior faptul că activul este depreciat, valoarea înregistrată în capitalul propriu este reclasificată în contul de profit sau pierdere.

Banca poate reclasifica activul nederivat desemnat ca deținut în vederea tranzacționării din această categorie în categoria creditelor și avansurilor în cazul în care activul financiar îndeplinește definiția creditelor și avansurilor, și Banca are intenția și capacitatea de a păstra acest activ în viitorul previzibil sau până la scadență. Dacă activul financiar este reclasificat și Banca ulterior mărește estimările sale în privința încasărilor viitoare ale mijloacelor bănești ca rezultat al abilității crescute de recuperare a încasărilor, efectul acestei creșteri este recunoscut ca ajustare a ratei efective a dobânzii începând cu data modificării estimărilor.

Reclasificarea are loc la alegerea conducerii Băncii și este determinată pe baza principiului „instrument după instrument”.

Banca nu reclasifică nici un instrument financiar în categoria valorii juste prin contul de profit sau pierdere după recunoașterea inițială. În decursul exercițiului 2016 nici o reclasificare a activelor financiare nu a avut loc.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(3) Derecunoașterea activelor și datoriilor financiare

(i) Activele financiare

Activul financiar (sau, dacă e cazul, o parte a activului financiar sau un grup de active financiare similare) este derecunoscut dacă:

- Drepturile contractuale la fluxurile de trezorerie ale activului expiră;
sau
- Banca și-a transferat drepturile de a primi fluxurile de trezorerie aferente acestui activ sau și-a asumat obligația de plată a fluxurilor încasate integral, fără întârzieri semnificative, unei terțe părți, în baza unui angajament cu fluxuri identice („pass-through”) sau/și:
  - Banca a transferat partea substanțială a riscurilor și recompenselor aferente activului financiar
sau
  - Banca nu a transferat, nici nu a păstrat în proporții substanțiale toate riscurile și recompensele aferente activului, dar a transferat controlul asupra activului.

Când banca și-a transferat drepturile de a primi fluxurile de trezorerie dintr-un activ sau a încheiat un angajament cu fluxuri identice („pass-through”), și nu a transferat și nu a păstrat riscurile și recompensele aferente activului, dar nici nu a transferat controlul asupra activului, activul este recunoscut proporțional cu continuarea implicării Băncii în activul respectiv. În acest caz, Banca recunoaște și datoria asociată. Activul transferat și datoria asociată sunt evaluate pe o bază care să reflecte drepturile și obligațiile pe care le-a păstrat Banca.

Continuarea implicării care ia forma unei garanții privind activul transferat este evaluată la valoarea mai mică dintre valoarea contabilă inițială a activului și valoarea maximă a contravalorii care i s-ar putea impune Băncii să o ramburseze.

(ii) Datorii financiare

O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația aferentă datoriei este stinsă, este anulată, sau expiră. În cazul în care o datorie financiară este înlocuită cu o altă datorie provenind de la același creditor în condiții substanțial diferite sau dacă termenii unei datorii existente se modifică în mod substanțial, acest schimb sau modificare este tratată ca o derecunoaștere a datoriei inițiale și o recunoaștere a noii datorii. Diferența dintre valorile contabile aferente este recunoscută în contul de profit sau pierdere.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(4) Determinarea valorii juste

Determinarea valorilor juste ale activelor și obligațiilor financiare se bazează pe prețurile cotate pe piață sau cotațiile de preț ale dealerilor pentru instrumentele financiare comercializate pe piețe active.

Valoarea justă a tuturor celorlalte instrumente financiare este determinată prin tehnici de evaluare. Tehnicile de evaluare includ tehnicile valorii nete curente, metoda fluxului scontat de mijloace bănești, compararea cu instrumente similare pentru care există prețuri de piață observabile, și modele de evaluare.

În cazul în care sunt utilizate tehnicile fluxului scontat de mijloace bănești, fluxurile de mijloace bănești preconizate viitoare se bazează pe cele mai bune evaluări ale conducerii și rata de scont reprezintă rata de piață la data bilanțului contabil pentru un instrument cu termeni și condiții similare. Când sunt utilizate modelele de preț, datele inițiale se bazează pe evaluările de piață la data bilanțului contabil. În cazul în care valoarea justă nu poate fi estimată sigur, instrumentele de capital necotate, ce nu au preț de piață cotate pe o piață activă sunt evaluate la cost și testate periodic pentru depreciere.

(5) Deprecierea activelor financiare

Banca evaluează în fiecare perioada de raportare măsura în care există vreo dovadă obiectivă că un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat. Un activ financiar sau un grup de active financiare este considerat depreciat dacă și numai dacă există dovezi obiective ale deprecierei ca rezultat al unui sau al mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului (un „eveniment care ocazional pierderi”), și dacă acel eveniment care ocazional pierderi are un impact asupra viitoarelor fluxuri de trezorerie estimate ale activului financiar sau ale grupului de active financiare care pot fi estimate fiabil.

Dovezile de depreciere pot să includă indicii că debitorul sau un grup de debitori se confruntă cu dificultăți financiare semnificative, neîndeplinirea obligației de plată a dobânzii sau a principalului, probabilitatea să intre în faliment sau alta formă de reorganizare financiară și date observabile indică faptul că există o scădere cuantificabilă în fluxurile de trezorerie estimate, cum ar fi întârzieri la plată sau variații ale condițiilor economice corelate cu neplată.

(i) Active financiare evaluate la cost amortizat

În cazul activelor financiare contabilizate la cost amortizat (cum ar fi plasări în bănci, creditele și avansuri acordate clienților, precum și instrumentele păstrate până la scadența) Banca evaluează mai întâi dacă există dovezi obiective ale deprecierei individual pentru activele financiare care sunt în mod individual semnificative sau colectiv pentru activele financiare care nu sunt în mod individual semnificative. Dacă Banca determină că nu există nici o dovadă obiectivă de depreciere pentru un activ financiar evaluat individual, fie că este semnificativ, fie că nu este, aceasta include activul într-un grup de active financiare care au caracteristici similare ale riscului de credit și le evaluează pentru depreciere colectiv.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(5) Deprecierea activelor financiare (continuare)

(i) *Active financiare evaluate la cost amortizat (continuare)*

Activele care sunt evaluate individual pentru depreciere și pentru care este recunoscută, sau continuă a fi recunoscută, o pierdere din depreciere, nu sunt incluse într-o evaluare colectivă a deprecierii.

Dacă există dovezi obiective că a apărut o pierdere din depreciere, valoarea pierderii este evaluată ca diferența dintre valoarea contabilă a activului și valoarea actualizată a fluxurilor de trezorerie viitoare estimate (exclusiv pierderile de credit viitoare preconizate, care nu au fost încă suportate). Valoarea contabilă a activului este redusă prin utilizarea unui cont de provizion, iar valoarea pierderii este recunoscută în contul de profit și pierdere. Veniturile din dobânzi continuă să fie calculate la valoarea contabilă redusă și sunt calculate utilizând rata dobânzii folosită pentru actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare, în scopul evaluării pierderii din depreciere. Veniturile din dobânzi sunt înregistrate în contul de profit și pierdere.

Creditele și provizionul aferent sunt scoase din evidența atunci când nu mai există nici o posibilitate reală de recuperare în viitor și toate garanțiile colaterale au fost executate sau au fost transferate Băncii. În cazul în care, într-un exercițiu ulterior, valoarea pierderii din deprecierea estimată crește sau scade ca urmare a unui eveniment care apare după ce deprecierea a fost recunoscută, pierderea din deprecierea recunoscută anterior este majorată sau este redusă prin ajustarea contului de provizion. Dacă o eliminare viitoare este recuperată la o dată ulterioară, recuperarea este creditată în contul de profit și pierdere, Cheltuieli din depreciere.

Valoarea netă actualizată a fluxurilor de trezorerie viitoare estimate este actualizată la rata efectivă a dobânzii inițială a activului. Dacă un credit are o rată a dobânzii variabilă, rata de actualizare pentru evaluarea deprecierii este rata efectivă a dobânzii curentă. Dacă Banca a reclasificat activele deținute în vederea tranzacționării în categoria creditelor și avansurilor, rata de actualizare utilizată pentru evaluarea pierderilor din depreciere este rata efectivă a dobânzii nouă, determinată la data reclasificării. Calculul valorii actualizate a viitoarelor fluxuri de trezorerie preconizate aferente activului financiar gajat reflectă fluxurile de trezorerie care pot rezulta din deposedarea acestuia minus costurile legate de procurare și vânzare a gajului dacă deposedarea este probabilă sau nu.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(5) Deprecierea activelor financiare (continuare)

(i) Active financiare evaluate la cost amortizat (continuare)

Pentru evaluarea colectivă a deprecierei, activele financiare sunt grupate în baza sistemului intern al Băncii de clasificare a creditelor, care ia în considerație criteriile riscului de credit, cum ar fi: tipul activului, ramura activității, locația geografică, tipul garanțiilor, statutul restanței și alți factori relevanți.

Fluxurile de trezorerie viitoare a grupului de active financiare care sunt evaluate colectiv pentru deprecierea, sunt estimate în baza datelor istorice privind pierderile aferente activelor cu caracteristici de risc de credit similare celor din acest grup.

Estimările pot avea diferențele semnificative cu valori care ar fi fost obținute având datele istorice suficiente și valorile disponibile ale viitoarelor fluxuri de trezorerie.

Banca a dezvoltat o metodologie de evaluare a deprecierei pentru creditele și avansuri care se bazează pe datele istorice pentru ultimii trei ani și valorile prognozate a viitoarelor fluxuri de trezorerie. Banca permanent revizuieste metodologia și ipotezele utilizate pentru estimarea viitoarelor fluxuri de trezorerie pentru a reduce diferențele dintre pierderi actuale și estimările de pierderi.

(ii) Active financiare disponibile pentru vânzare

Pentru activele financiare disponibile în vederea vânzării, Banca evaluează la fiecare data de raportare dacă există dovezi obiective că o investiție sau un grup de investiții este depreciat.

În cazul instrumentelor de datorie clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare, deprecierea este evaluată pe baza aceluiași criterii ca în cazul activelor financiare contabilizate la cost amortizat. Totuși, suma înregistrată pentru depreciere reprezintă pierderea din depreciere cumulată, evaluată ca diferența dintre costul amortizat și valoarea justă curentă, minus orice pierdere din deprecierea investiției recunoscută anterior în contul de profit și pierdere. Veniturile din dobânzi viitoare continuă să fie calculate la valoarea contabilă redusă a activului utilizând rata dobânzii folosită pentru actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare, în scopul evaluării pierderii din depreciere.

Veniturile din dobânzi sunt înregistrate în compartimentul Venituri din dobânzi. În cazul în care, într-un exercițiu ulterior, valoarea justă a instrumentului de datorie crește, și aceasta creștere poate, în mod obiectiv, să fie asociată cu un eveniment de credit care a avut loc după recunoașterea pierderilor din depreciere în contul de profit și pierderi, aceste pierderi din depreciere se anulează prin contul de profit și pierderi. Totuși, oricare recuperare ulterioară a valorii juste a unui instrument de capital disponibil pentru vânzare, va fi recunoscut în raportul privind Situația Veniturilor Globale ulterior.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(5) Deprecierea activelor financiare (continuare)

(iii) Creditele renegociate

Atunci când acesta este posibil, Banca tinde spre restructurarea creditelor, mai mult decât spre luare în posesiune a garanțiilor. Aceasta poate implica extinderea acordurilor de plată și contractarea condițiilor noi de rambursare a creditului. Odată cu renegocierea condițiilor contractuale, toate deprecierea sunt evaluate utilizând rata efectivă a dobânzii inițială, așa cum a fost calculat înainte de modificarea condițiilor contractului și creditul respectiv nu se mai consideră restant. Conducerea revizuieste permanent creditele renegociate pentru a se asigura că toate condiții sunt respectate și plățile viitoare vor avea loc cu gradul înalt de probabilitate. Creditele renegociate rămân să fie evaluate pentru depreciere, individual sau colectiv, utilizând rata efectivă a dobânzii inițială.

(iv) Evaluarea gajului

Banca acceptă gajuri, când e posibil, pentru reducerea riscurilor aferente activelor sale financiare. În calitate de gaj pot fi acceptate active de diversă natură: numerar, valori mobiliare, acreditive/garanții, imobil, creanțe, stocuri, alte active nefinanciare și acorduri de netting. Valoarea justă a gajului în general este evaluată la valoarea minimă, și bazându-se pe graficul de raportare al Băncii trimestrial însă, unele tipuri de gaj, spre exemplu, numerar sau unele valori mobiliare sunt evaluate zilnic.

În măsura maxim posibilă, Banca folosește informația de pe piețele active pentru evaluarea activelor financiare deținute în calitate de gaj. Alte active financiare pentru care valoarea de piață nu este ușor determinabilă, sunt evaluate cu utilizarea modelelor. Activele nefinanciare deținute în calitate de gaj, cum ar fi bunuri imobile, sunt evaluate în baza informației obținute de la terțe părți: brokeri imobiliari, indicii de preț la imobil, situații financiare auditate și alte surse independente.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(6) Compensarea instrumentelor financiare

Actiunile și datoriile financiare sunt compensate, iar valoarea netă raportată în raportul privind rezultatul global dacă și numai dacă există un drept legal executoriu pentru a compensa sumele recunoscute și există intenția de a deconta pe o bază netă, fie să realizeze activul și să deconteze datoria simultan. Acest lucru, în general, nu este cazul acordurilor de compensare, prin urmare, activele și pasivele aferente sunt prezentate brut în Situația poziției financiare.

Veniturile și cheltuielile sunt prezentate în bază netă doar când acest lucru este permis de standardele de contabilitate, sau în cazul câștigurilor sau pierderilor ce apar în cadrul unui grup de tranzacții similare.

(7) Leasing

Determinarea măsurii în care un angajament este sau conține un contract de leasing se bazează pe fondul economic a angajamentului la data începerii acestuia, a măsurilor în care îndeplinirea angajamentului depinde de utilizarea unui anumit active sau a anumitor active sau în care angajamentul confer dreptul de utilizare a activului, chiar dacă dreptul respective conferă dreptul de a utiliza activul.

(i) Banca în calitate de locatar

Contractele de leasing care nu transferă băncii în mod semnificativ toate riscurile și beneficiile semnificative aferente dreptului de proprietate sunt clasificate ca leasing operațional. Plățile de leasing operațional sunt recunoscute liniar drept cheltuieli în contul de profit și pierdere pe durata contractului de leasing. Datoriile contingente de leasing sunt recunoscute drept cheltuieli în perioada în care sunt suportate.

(ii) Banca în calitate de locator

Contractele de leasing, în care banca nu transferă în mod semnificativ toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate sunt clasificate ca leasing operațional. Costurile directe inițiale suportate pentru negocierea unui contract de leasing operațional sunt adăugate la valoarea contabilă activului dat în leasing și recunoscute pe perioada contractului de leasing, pe aceeași bază ca venitul din leasing. Leasingurile contingente sunt recunoscute ca venit în perioada în care sunt obținute.

(8) Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor

Veniturile sunt recunoscute în măsura în care este probabil că beneficiile economice să fie generate pentru bancă și veniturile pot fi evaluate în mod fiabil. Înainte de recunoașterea veniturilor trebuie îndeplinite și criteriile de recunoaștere specifice descrise în continuare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(8) Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor (continuare)

(i) Venituri și cheltuieli din dobânzi

Pentru toate instrumentele financiare evaluate la cost amortizat și activele financiare purtătoare de dobândă clasificate ca disponibile în vederea vânzării, veniturile sau cheltuielile aferente dobânzilor sunt înregistrate utilizând metoda dobânzii efective (EIR). EIR reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare în numerar pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar, sau acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă a activului financiar sau a datoriei financiare. Calculul ia în considerație condițiile contractuale ale instrumentului financiar (de exemplu opțiunile de plată în avans) și include toate taxele sau costurile incrementale care sunt direct atribuibile instrumentului și sunt o parte integrantă a EIR, dar nu pierderile viitoare din credit.

Valoarea contabilă a activului financiar sau a datoriei financiare se ajustează în caz dacă banca își revizuieste estimările de plăți sau încasări. Valoarea contabilă ajustată este calculată pe baza EIR originale și modificarea valorii contabile este înregistrată ca venituri din dobânzi pentru active financiare și cheltuieli din dobânzi pentru datoriile financiare.

Taxe și comisioanele ce se referă direct la generarea activului sau obligației financiare (atât veniturile, cât și cheltuielile) sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare ca parte a calculării ratei dobânzii efective. Taxele de angajament aferente creditelor, care este posibil să fie utilizate treptat, sunt amânate împreună cu cheltuielile directe aferente, și sunt recunoscute ca parte a ratei dobânzii efective aferente creditului.

Odată ce valoarea înregistrată a unui activ financiar sau a unui grup de active financiare similare a fost redusă datorită pierderii din depreciere, venitul din dobânzi continuă să ie contabilizat folosind rata dobânzii utilizată pentru actualizarea fluxurilor de numerar viitoare în scopul evaluării pierderii din depreciere.

(ii) Taxe și comisioane

Veniturile aferente taxelor și comisioanelor sunt generate în timpul serviciilor financiare, prestate de Bancă, taxele pentru carduri, serviciile de administrare a numerarului, serviciile de brokeraj.

Venituri aferente taxelor și comisioanelor ce sunt generate în timpul serviciilor financiare prestate de Bancă, includ serviciile de administrare a numerarului, serviciile de brokeraj și sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare prin metoda specializării exercițiului, în momentul în care este prestat serviciul corespunzător.

Alte cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor se referă în mare parte la taxe aferente tranzacțiilor și serviciilor, și sunt recunoscute ca cheltuieli în momentul în care este prestat serviciul.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(8) Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor (continuare)

(iii) Venituri aferente dividendelor

Venitul aferent dividendelor primite este recunoscut de Bancă atunci când dreptul de primire a dividendelor este stabilit, ceea ce de obicei coincide cu momentul aprobării de către acționari a dividendelor spre plată.

(iv) Venitul net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare include toate modificările valorii juste a instrumentelor derivate, venitul minus pierderea din operațiunile de schimb valutar și venitul net aferent hârtiilor de valoare destinate pentru vânzare.

(9) Mijloace bănești și echivalentele lor

Mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești în tranzit și mijloacele bănești din bancomate.

În scopuri de raportare a fluxurilor de mijloace bănești, mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind: soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești depuse la Banca Națională a Moldovei, conturile Nostro în bănci, mijloacele bănești plasate în BNM și alte bănci, cu o scadență inițială mai mică de 90 de zile și investițiile de trezorerie pe termen scurt u o scadență mai mică de 90 de zile.

(10) Mijloace fixe

Articolele de mijloace fixe (inclusiv echipamente de leasing operațional) sunt înregistrate la cost, cu excepția costurilor serviciilor de zi cu zi minus valoarea uzurii acumulate și pierderile din depreciere. Schimbările în durata utilă de viață este contabilizată prin schimbarea perioadei de amortizare sau metode după caz și tratate ca modificări ale estimărilor contabile.

Uzura este calculată prin metoda liniară cu indicarea mai jos a costurilor mijloacelor fixe a valorile lor reziduale în baza duratei de funcționare utilă estimată. Pentru terenuri nu este calculată uzura. Duratele estimate de funcționare utilă sunt următoarele:

- Clădiri: 40-56 de ani
- Vehicule: 5-7 ani
- Computere: 4-5 ani
- Mobilier și echipament de birou: 2.5-15 ani

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(10) Mijloace fixe (continuare)

Mijloacele fixe sunt derecunoscute la cedare sau când nu se mai așteaptă niciun beneficiu din utilizarea sau cedarea acestora. Orice câștig sau pierdere care rezultă din derecunoașterea unui active (calculată ca fiind diferența dintre încasările nete la cedare și valoarea contabilă a activului) este reflectată în contul de profit și pierdere când activul este derecunoscut.

(11) Active nemateriale

Licențele de soft operațional automatizat achiziționate sunt capitalizate în baza cheltuielilor suportate pentru achiziționarea și darea în exploatare a softurilor corespunzătoare. Aceste cheltuieli sunt amortizate pe baza duratei de viață utilă preconizate de până la 5 ani.

Cheltuielile pentru menținerea programelor de soft operațional automatizat, sunt recunoscute ca cheltuieli pe măsură ce sunt suportate. Cheltuielile ce se referă direct la elaborarea produselor de soft identificabile și unice, ce se află în posesia Băncii și este probabil să genereze beneficii economice ce vor depăși cheltuielile într-un an, sunt recunoscute ca active nemateriale. Cheltuielile directe includ remunerarea angajaților responsabili de dezvoltarea softului și o parte corespunzătoare de cheltuieli indirecte. Cheltuielile de dezvoltare a softurilor operaționale automatizate sunt recunoscute ca active și sunt amortizate prin metoda lineară, pe baza duratei de viață utilă de până la 5 ani

Licențele sunt capitalizate pe baza costurilor de achiziționare a licenței respective. Aceste costuri sunt amortizate pe baza perioadei de valabilitate a licenței (5-20 de ani). Cheltuielile ulterioare aferente activelor nemateriale sunt capitalizate doar atunci când majorează beneficiile economice viitoare aferente activelor corespunzătoare. Toate celelalte cheltuieli sunt înregistrate pe măsură ce sunt suportate.

(12) Deprecierea activelor nefinanciare

Banca evaluează la fiecare dată de raportare dacă există indiciu de depreciere a unui active. Dacă există indiciu sau dacă este necesară o testare anuală pentru deprecierea unui active, banca estimează valoarea recuperabilă a activului respectiv. Valoarea recuperabilă a unui active reprezintă cea mai mare valoare dintre valoarea justă a unui active sau a unei unități generatoare de numerar minus costurile asociate vânzării și valoarea sa de utilizare. Când valoarea justă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar este mai mare decât valoarea recuperabilă a sa, activul este considerat depreciat și valoarea sa contabilă este scăzută pînă la valoarea sa recuperabilă.

La evaluarea valorii de utilizare, fluxurile de trezorerie viitoare estimate sunt actualizate la valoarea lor actualizată utilizând o rată înainte de impozitare care să reflecte evaluările curente privind valoarea –timp a banilor și riscurile specific activului. La determinarea valorii juste minus costurile asociate vânzării sunt luate în considerație tranzacțiile recente de pe piață, dacă există. Dacă nu pot fi identificate astfel de tranzacții este utilizat un model de evaluare adecvat. Aceste calcule sunt comparate prin multiplii de evaluare, prețuri cotate ale acțiunilor pentru filialele listate sau alți indicatori disponibili privind valoarea justă.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(12) Deprecierea activelor nefinanciare (continuare)

Pentru active, la fiecare dată de raportare este efectuată o evaluare a existenței unui indiciu că este posibil ca pierderi din depreciere recunoscute anterior să nu mai existe sau să se fi redus. Dacă există vreun indiciu în acest sens, banca estimează valoarea recuperabilă a activului sau a unității generatoare de numerar.

O pierdere din depreciere este reluată dacă și numai dacă s-a produs o modificare a estimărilor utilizate pentru a determina valoarea recuperabilă a activului de la recunoașterea ultimei pierderi din depreciere. Reluarea este limitată astfel încât valoarea contabilă a activului să nu depășească valoarea sa recuperabilă și nici să nu depășească valoarea contabilă, net de amortizare care ar fi fost determinată în cazul în care în exercițiile anterioare nu ar fi fost recunoscută o pierdere din deprecierea activului respective. Reluarea este recunoscută în contul de profit și pierdere.

(13) Garanțiile financiare

În cursul activității ordinare banca oferă garanții financiare, care constituie angajamente de a acorda împrumuturi, garanții emise și acreditive. Garanțiile financiare sunt inițial recunoscute în situațiile financiare (în cadrul altor datorii) la valoarea justă, fiind prima încasată. Ulterior recunoașterii inițiale, datoria băncii față de fiecare garanție este evaluată la cea mai mare dintre valoarea recunoscută inițial minus amortizarea cumulată recunoscută în contul de profit și cea mai bună estimare a cheltuielilor necesare pentru stingerea oricărei datorii financiare care rezultă ca urmare a garanției.

Orice creștere a datoriilor legate de garanțiile financiare este înregistrată în contul de profit și pierderi ca cheltuieli din deprecierea activelor financiare. Prima încasată este recunoscută în contul de profit ca venitul net aferent taxelor și comisioanelor în baza metodei liniare pe perioada de viață a garanției.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(14) Beneficiile angajaților

Beneficiile de serviciu pe termen scurt ale Băncii, ce includ salarii, prime, concedii plătite și contribuții de asigurare socială sunt recunoscute ca cheltuială pe măsură ce sunt suportate.

Obligațiile de contribuție la planurile de pensii determinate sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare, drept cheltuieli pe măsură ce sunt suportate.

Banca efectuează plăți, în cursul activității ordinare, în Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale în numele angajaților cu cetățenie moldovenească, pentru pensii, asistență medicală și ajutor de șomaj. Toți angajații Băncii sunt membri și sunt obligați prin lege să facă contribuții determinate (incluse în contribuțiile de asigurare socială) în fondul de pensii al Republicii Moldova (un plan de contribuții definit de stat). Toate contribuțiile relevante în fondul de pensii al Republicii Moldova, sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare, drept cheltuieli, pe măsură ce sunt suportate. Banca nu mai are alte obligații în acest sens. Banca nu dispune de un program individual de plată a pensiilor, și, în consecință, nu are obligații privind plata pensiilor. Banca nu dispune de nici un alt plan de beneficii determinate sau de un plan de beneficii post-pensionare. Banca nu are obligația să presteze alte servicii angajaților curenți sau foști.

Banca a intrat într-un acord de plată pe bază de acțiuni, prin care oferă un grant gratuit echivalent de 40 de acțiuni Societe Generale sub formă echivalentă de acțiuni (apreciere cu drept de acțiuni) pentru angajați, ca obiect a indicatorilor de performanță și activitate. Valoarea justă a sumei de plată față de angajați în ceea ce privește aprecierea cu drepturi de acțiuni care se decontează în numerar este recunoscută ca cheltuială cu creșterea corespunzătoare a datoriilor în perioada în care angajații devin în mod necondiționat intitulați de plată. Obligațiunea este reevaluată la fiecare dată de raportare și la data decontării în baza valorii juste a aprecierii drepturilor de acțiuni. Creanțele se reflectă în contribuția sporită aferentă cheltuielilor de mai sus față de SG, cu excepția indexării și a taxelor sociale.

(15) Provizioane

Provizionul este recunoscut când banca are o obligație curentă (legală sau implicită), generată de un eveniment anterior, este probabil că pentru decontarea obligației să fie necesară o ieșire de resurse incorporând beneficii economice și valoarea obligației poate fi estimată credibil. Cheltuiala aferentă oricărui provizion este prezentată în contul de profit și pierdere, net de orice rambursare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(16) Impozite

(i) *Impozitul pe profit curent*

Creanțele și datoriile privind impozitul pe profit curent pentru perioada curentă anii anteriori este evaluat la valoarea care se așteaptă a fi recuperată de la sau plătită către autoritățile fiscal. Ratele de impozitare și legale fiscale utilizate pentru calcularea sumelor sunt cele care sunt adoptate sau în mare măsură adoptate la data de raportare.

(ii) *Impozitul amânat*

Impozitul amânat este prezentat aplicând metoda pasivului privind diferențele temporare dintre bazele de impozitare ale activelor și datoriilor și valoarea contabilă a acestora în scopul raportării financiare la data de raportare. Datoriile privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele temporare impozabile, cu excepția:

- Cazului în care datoria privind impozitul amânat provine din recunoașterea inițială a fondului comercial sau a unui activ sau a unei datorii nete într-o tranzacție vare nu este o combinație de întreprinderi și, la data tranzacției, nu afectează nici profitul contabil, nici profitul sau pierderea impozabilă
- Referitor la diferențele temporare impozabile aferente investițiilor în filial, entități asociate și intereselor în asocierile în participare, cu excepția cazului în care momentul reluării diferențelor temporare poate fi controlat și este probabil că diferențele temporare să fie reluate în viitorul previzibil.

Creanțele privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele deductibile, pentru amânarea creditelor fiscal neutilizate și orice pierderi fiscal neutilizate, în care este probabil să fie disponibil un profit impozabil față de care să poată fi utilizate diferențele temporare deductibile și amânarea creditelor fiscal neutilizate și orice pierderi fiscale neutilizate, cu excepția cazului în care creanța privind impozitul amânat aferente diferențelor temporare deductibile provine din recunoașterea inițială a unui active sau a unei datorii într-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și, la data tranzacției, nu afectează nici profitul contabil, nici profitul sau pierderea impozabilă.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(16) Impozite (continuare)

(ii) *Impozitul amânat (continuare)*

În cazul diferențelor temporare deductibile asociate investițiilor în filial, entități asociate și intereselor în asocierile în participație, creanțele privind impozitul amânat trebuie recunoscute numai în măsura în care există probabilitatea că diferențele temporare să fie reluate în viitorul apropiat și să existe profit impozabil față de care să poată fi utilizate diferențele temporare.

Valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul amânat este revizuită la fiecare dată de raportare și redusă în măsura în care nu mai este probabil să fie disponibil suficient profit impozabil pentru a permite utilizarea beneficiului unei părți a creanței privind impozitul amânat sau al totalității acesteia. Creanțele nerecunoscute privind impozitul amânat sunt reevaluate la fiecare dată de raportare și se recunosc în măsura în care a devenit probabil faptul că profitul impozabil viitor va permite recuperarea creanței privind impozitul amânat.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt evaluate la ratele de impozitare preconizate a fi aplicabile pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare (și a legilor fiscale) care au fost adoptate sau în mare măsură adoptate pînă la data de raportare.

Impozitul curent și impozitul amânat aferent elementelor recunoscute direct în capitalurile proprii sunt, de asemenea, recunoscute în capitalurile proprii și nu în contul de profit.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt compensate dacă există un drept legal de compensare a creanțelor privind impozitul curent cu datoriile privind impozitul de profit curent și impozitele amânate ale aceeași entități impozabile și la aceeași autoritate fiscală.

Începând cu 1 ianuarie 2012 rata impozitului pe profit este de 12%.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.3 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

(17) Acțiuni ordinare

Acțiunile ordinare achiziționate de bancă sunt deduse din capitalul propriu. Costurile incrementale direct imputabile emisiunii acțiunilor ordinare și opțiunilor acționare, sunt recunoscute ca o deducere din capitalul propriu, net de orice efecte fiscale.

(18) Dividende și acțiuni ordinare

Dividendele și acțiunile ordinare sunt recunoscute ca datorii și recunoscute ca deducere din capitalul propriu în cazul când se aprobă de acționarii băncii. Dividendele interimare sunt deduse din capitalul propriu când sunt declarate și nu mai sunt la discreția băncii.

Dividendele pentru care sunt aprobate după data de raportare sunt dezvăluite ca eveniment după perioada de raportare.

(19) Rezerve de capital

Rezervele reflectate în capital în pozițiile financiare ale băncii includ:

- Rezervele referitoare la contribuția de la Societe Generale în conformitate cu planul Ambitia 2015.
- Rezerve generale și prudențiale care sunt cerute de legislației.

(20) Informații pe segmente

Banca a efectuat în cursul anului 2016 și 2015 tranzacții bancare care au fost prestate numai pe piața Moldovei. Managementul consideră că riscurile inerente și beneficiile specifice activității bancare nu diferă în mod semnificativ între categoriile de clienți, precum și între diferite regiuni geografice și în consecință nu prevede necesitatea raportării alocate separat pe segmente și va oferi careva beneficii suplimentare. Banca nu monitorizează activitatea pe diferite segmente, deoarece consideră irelevante în laurea deciziilor interne. Vă rugăm să consultați Nota 13 pentru structura portofoliului de credite și Nota 19 pentru structura depozitelor.

(21) Rezultat pe acțiune

Banca prezintă datele pe rezultatul de bază și diluat pe acțiune ("RPA") pentru acțiunile sale ordinare. RPA de bază se calculează prin împărțirea profitului sau pierderii atribuibile acționarilor ordinari ai Băncii la media ponderată a numărului acțiunilor ordinare în circulație pe parcursul perioadei. RPA diluat se determină prin ajustarea profitului sau pierderii atribuibile acționarilor ordinari și media ponderată a numărului de acțiuni ordinare în circulație pentru efectul tuturor acțiunilor ordinare potențiale diluate ce cuprind note convertibile și opțiuni cu acțiuni acordate angajaților.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.4 Schimbări in politici de contabilitate și dezvoltări

Politicile contabile adoptate sunt consecvente cu cele din exercitiul financiar anterior, cu excepția următoarelor IFRS-uri modificate, care au fost adoptate de Grup la 1 ianuarie 2016:

- **IAS 27 Situatii financiare individuale (modificat)**
Modificarea intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016. Aceasta modificare permite entitatilor sa foloseasca metoda punerii in echivalenta pentru a contabiliza investitiile in filiale, asocierile in participatie si asociati in cadrul situatiilor lor financiare individuale si va ajuta anumite jurisdicții sa treaca la IFRS pentru situatiile financiare individuale, reducand costurile de conformare fara a reduce nivelul informatiilor puse la dispozitia investitorilor. Modificarea nu are impact asupra performanței financiare a Băncii.
- **IAS 1: Initiativa de prezentare a informatiilor (modificare)**
Modificarile IAS 1 Prezentarea situatiilor financiare incurajeaza si mai mult societatile sa aplice rationamentul profesional atunci cand determina informatiile pe care trebuie sa le prezinte si modul in care le structureaza in cadrul situatiilor financiare. Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016. Modificarile cu arie redusa ale IAS clarifica, mai degraba decat sa modifice semnificativ, cerintele existente ale IAS 1. Modificarile se refera la pragul de semnificatie, ordinea notelor, subtotaluri si dezagregare, politici contabile si prezentarea altor elemente ale rezultatului global rezultand din investitiile contabilizate conform metodei punerii in echivalenta. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
- **IAS 16 Imobilizari corporale si IAS 38 Imobilizari necorporale (modificare): clarificarea metodelor acceptabile pentru amortizare**
Modificarea intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016. Modificarea furnizeaza indrumari suplimentare cu privire la modul in care trebuie calculata amortizarea imobilizarilor corporale si necorporale. Aceasta modificare clarifica principiile din IAS 16 Imobilizari corporale si IAS 38 Imobilizari necorporale conform carora venitul reflecta un model de beneficii economice care sunt generate dintr-o exploatare de afaceri (din care face parte activul) mai degraba decat beneficii economice consumate prin utilizarea activului. Drept urmare, raportul dintre veniturile generate si veniturile totale preconizate a fi generate nu poate fi folosit pentru a amortiza un element de imobilizari corporale si poate fi folosit numai situatii extrem de restranse pentru a amortiza imobilizarile necorporale. Conducerea Băncii consideră că metoda liniară este metoda cea mai potrivită pentru a reflecta consumul de beneficii economice inerente între activele respective și în consecință, Conducerea Băncii nu anticipează că aplicarea acestor modificări în IAS 16 și IAS 38 vor avea un impact semnificativ asupra situațiilor financiare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.4 Schimbări in politici de contabilitate și dezvăluiri (continuare)

- **IFRS 11 Angajamente comune (modificare): contabilizarea achizitiei intereselor in exploatare in participatie**

Modificarea intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016. IFRS 11 se refera la modul de contabilizare a intereselor in asocieri in participatie si operatiuni in participatie. Modificarea prezinta noi indrumari cu privire la modul in care trebuie contabilizata achizitia unui interes intr-o operatiunie in participatie ce reprezinta o intreprindere in conformitate cu IFRS si specifica tratamentul contabil adecvat pentru aceste achizitii. Banca nu anticipează că aplicarea acestor modificări la IFRS 11 vor avea un impact semnificativ asupra situațiilor financiare ale Băncii.

- **IFRS 10, IFRS 12 si IAS 28: Entitati de investitii: aplicarea exceptiei de consolidare (modificari)**

Modificarile se refera la trei aspecte aparute in practica in legatura cu aplicarea exceptiei de consolidare pentru entitatile de investitii. Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016. Modificarile clarifica faptul ca exceptia de la prezentarea situatiilor financiare consolidate se aplica unei entitati-mama care este o filiala a unei entitati de investitii atunci cand entitatea de investitii isi evalueaza toate filialele la valoarea justa. De asemenea, modificarea clarifica faptul ca numai o filiala care nu este, in sine, o entitate de investitii dar furnizeaza servicii de asistenta entitatii de investitii, este consolidata. Toata celelalte filiale ale unei entitati de investitii sunt evaluate la valoarea justa. In cele din urma, modificarile IAS 28 Investitii in entitatile asociate si in asocierile in participatie permit investitorilor ca, la aplicarea metodei punerii in echivalenta, sa pastreze evaluarea la valoarea justa aplicata de entitatea asociata sau asocierea in participatie a entitatii de investitii pentru interesele sale in filiale. Modificarea nu are impact asupra performanței financiare a Băncii.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.4 Schimbări in politici de contabilitate și dezvoltări (continuare)

- **IASB a emis Imbunatatirile Anuale ale IFRS – Ciclul 2012 – 2014, care reprezinta o colectie de modificari ale IFRS.** Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016.
  - **IFRS 5 Active imobilizate detinute in vederea vanzarii si activitati intrerupte:** Modificarea clarifica faptul ca trecerea de la o metoda de cedare la o alta (prin cedare sau prin distribuire catre proprietari) nu trebuie considerata a fi un nou plan de cedare ci, mai degraba, este o continuare a planului initial. Prin urmare, nu exista o intrerupere in aplicarea cerintelor IFRS 5. De asemenea, modificarea clarifica faptul ca schimbarea metodei de cedare nu schimba data clasificarii. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
  - **IFRS 7 Instrumente financiare: informatii de furnizat.** Modificarea clarifica faptul un contract de servicii care include un onorariu poate reprezenta o implicare continua in activul financiar. De asemenea, modificarea clarifica faptul ca informatiile de furnizat conform IFRS 7 cu privire la compensarea activelor financiare si a datoriilor financiare nu trebuiesc comprimate in raportul financiar interimar. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
  - **IAS 19 Beneficiile angajatilor:** Modificarea clarifica faptul ca adancimea pietei pentru obligatiunile corporative de inalta calitate este evaluata pe baza monedei in care este exprimata obligatia, mai degraba decat in tara in care se afla obligatia. Cand nu exista o adancime a pietei pentru obligatiunile corporative de inalta calitate in moneda respectiva trebuie utilizate ratele aplicabile obligatiunilor de stat. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
  - **IAS 34 Raportarea financiara interimara:** Modificarea clarifica faptul ca informatiile interimare de prezentat trebuie fie sa existe in situatiile financiare interimare sau sa fie incluse prin referinte incrucisate intre situatiile financiare interimare si locul in care acestea sunt incluse in raportul financiar interimar mai extins (de ex.: in comentariile conducerii sau raportul de risc). Comitetul a specificat ca celelalte informatii din cadrul raportului financiar interimar trebuie sa fie puse la dispozitia utilizatorilor in aceiasi termeni ca si in cazul situatiilor financiare interimare si la aceeasi data. Daca utilizatorii nu au acces la alte informatii in acest fel, raportul financiar interimar este incomplet. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.5 Standarde și Interpretări emise dar care nu au fost încă adoptate

- **IFRS 9 Instrumente financiare: clasificare și evaluare**

Standardul intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Versiunea finală a IFRS 9 Instrumente financiare reflectă toate fazele proiectului privind instrumentele financiare și înlocuiește IAS 39 Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare și toate versiunile anterioare ale IFRS 9. Standardul introduce cerințe noi privind clasificarea și evaluarea, deprecierea și contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor. Banca este în prezent în procesul de implementarea a IFRS 9 și va analiza impactul asupra situațiilor financiare.

- **IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții**

Standardul intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018. IFRS 15 stabilește un model în cinci etape care se va aplica pentru veniturile provenind dintr-un contract încheiat cu un client (cu excepții limitate), indiferent de tipul tranzacției sau de industrie. De asemenea, cerințele standardului se vor aplica pentru recunoașterea și evaluarea castigurilor și pierderilor din vânzarea anumitor active de altă natură decât cea financiară care nu sunt rezultatul activității obișnuite a entității (de ex.: vânzare de imobilizări corporale și necorporale). Va fi prevăzută prezentarea extinsă de informații, inclusiv dezagregarea venitului total, informații despre obligațiile de executare, modificări ale soldurilor de active și datorii aferente contractului între perioade și raționamente și estimări-cheie. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

- **IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții (clarificari)**

Clarificările se aplică pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Obiectul clarificărilor este de a clarifica intențiile IASB atunci când a elaborat cerințele standardului IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții, în special contabilitatea identificării obligațiilor de executare, modificând formularea principiului activelor „identificabile în mod distinct”, a considerațiilor privind mandatul și mandantul, inclusiv evaluarea faptului că o entitate acționează în calitate de mandatatar sau de mandant, precum și aplicarea principiului de control și de licențiere, furnizând îndrumare suplimentară cu privire la contabilizarea proprietății intelectuale și a redeventelor. De asemenea, clarificările prevăd soluții practice suplimentare disponibile entităților care fie aplică IFRS 15 complet retrospectiv, fie aleg să aplice abordarea retrospectivă modificată. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

- **IFRS 16: Contracte de leasing**

Standardul intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019. IFRS 16 stabilește principiile pentru recunoașterea, evaluarea, prezentarea și furnizarea informațiilor despre contractele de leasing ale celor două părți la un contract, și anume, clientul („locatar”) și furnizorul („locator”). Noul standard prevede ca locatarii să recunoască majoritatea contractelor de leasing în cadrul situațiilor financiare. Locatarii vor dispune de un singur model contabil pentru toate contractele, cu anumite excepții. Contabilitatea locatorului rămâne în mod semnificativ neschimbată. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.5 Standarde și Interpretări emise dar care nu au fost încă adoptate (continuare)

- **Modificare la IFRS 10 Situatii financiare consolidate si IAS 28 Investitii in entitatile asociate si asocierile in participatie: vanzare de sau contributie cu active intre un investitor si entitatea sa asociata sau asocierea in participatie**

Modificarile se refera la o inconsecventa identificata intre cerintele IFRS 10 si cele ale IAS 28, in legatura cu vanzarea de si contributia cu active intre un investitor si entitatea sa asociata sau asocierea in participatie. Principala consecinta a modificarilor este aceea ca un castig sau o pierdere totala este recunoscuta atunci cand tranzactia implica o intreprindere (indiferent daca este sau nu sub forma de filiala). Un castig sau o pierdere partiala este recunoscuta atunci cand o tranzactie implica active care nu reprezinta o intreprindere, chiar daca acestea sunt sub forma unei filiale. In luna decembrie 2015, IASB a amanat pe termen nedeterminat data intrarii in vigoare a acestei modificari in asteptarea rezultatelor unui proiect de cercetare cu privire la contabilizarea prin metoda punerii in echivalenta. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

- **IAS 12: Recunoasterea creantelor privind impozitele amanate aferente pierderilor nerealizate (modificari)**

Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2017 si aplicarea timpurie este permisa. Obiectivul acestor modificari este sa clarifice cerintele referitoare la creantele privind impozitele amanate aferente pierderilor nerealizate, pentru a aborda diversitatea existenta in practica in ceea ce priveste aplicarea IAS 12 Impozitul pe profit. Problema specifica a faptului ca, in practica, exista diversitate in aplicare, se refera la existenta unei diferente temporare deductibile la reducerea unei valori juste, la recuperarea unui activ la o valoare mai mare decat valoarea sa contabila, la profituri impozabile viitoare probabile si la evaluare combinata comparativ cu evaluarea separata. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

- **IAS 7: Initiativa de prezentare a informatiilor (modificari)**

Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2017 si aplicarea timpurie este permisa. Obiectivul acestor modificari este sa furnizeze informatii care sa permita utilizatorilor situatiilor financiare sa evalueze modificarile aparute in privinta datoriilor rezultate din activitati de finantare, incluzand modificari aparute atat din fluxuri de trezorerie, cat si din elemente nemonetare. Modificarile specifica faptul ca o modalitate de indeplinire a cerintelor de prezentare este aceea de a furniza o reconciliere tabelara între soldurile initiale si cele finale in situatia pozitiei financiare in cazul datoriilor rezultate din activitati de finantare, incluzand modificari din fluxurile de trezorerie aferente activitatii de finantare, modificari rezultate din obtinerea sau pierderea controlului asupra filialelor sau a altor segmente, efectul modificarilor cursurilor de schimb, modificari ale valorii juste si alte tipuri de modificari. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.5 Standarde și Interpretări emise dar care nu au fost încă adoptate (continuare)

- IFRS 2: Clasificarea și evaluarea tranzacțiilor cu plată pe baza de acțiuni (modificari)**
 Modificarile intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Modificarile prevăd cerințe de contabilizare a efectelor condițiilor necesare pentru a intra în drepturi și a efectelor condițiilor revocabile de intrare în drepturi asupra evaluării platilor pe baza de acțiuni decontate în numerar, a tranzacțiilor cu plată pe baza de acțiuni cu caracteristica de decontare netă a obligațiilor de impozitare la sursă, precum și pentru modificările aduse termenilor și condițiilor aplicabile unei plăți pe baza de acțiuni care schimbă clasificarea tranzacției din tranzacție cu decontare în numerar în tranzacție cu decontare prin emiterea de instrumente de capitaluri proprii. Aceste modificări nu au fost încă adoptate de UE. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
- IFRS 4: Aplicarea IFRS 9 Instrumente financiare împreună cu IFRS 4 Contracte de asigurare (modificare)**
 Modificarile intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018. Modificarile se referă la preocupările generate de implementarea noului Standard privind instrumentele financiare, IFRS 9, înainte de implementarea noului standard privind contractele de asigurare pe care Consiliul îl dezvoltă pentru a înlocui IFRS 4. Modificarile introduc două opțiuni pentru entitățile care emit contractele de asigurare: o exceptare temporară de la aplicarea IFRS 9 și o abordare de tip suprapunere care ar permite entităților care emit contracte din sfera de aplicare a IFRS 4 să reclasifice, din contul de profit și pierdere în cadrul altor elemente ale rezultatului global, unele din veniturile și cheltuielile generate de activele financiare desemnate. Aceste modificări nu au fost încă adoptate de UE. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
- IAS 40: Transferuri către Investiții imobiliare (modificare)**
 Modificarile intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Modificarile clarifică momentul în care o entitate trebuie să transfere imobile, inclusiv imobile în curs de construcție sau dezvoltare, în sau din cadrul investițiilor imobiliare. Modificarea prevede că o modificare de utilizare are loc atunci când imobilul îndeplinește sau nu mai îndeplinește definiția investițiilor imobiliare și există dovezi cu privire la modificarea de utilizare. O simplă schimbare a intenției conducerii cu privire la utilizarea unui imobil nu furnizează dovezi cu privire la o modificare de utilizare. Aceste modificări nu au fost încă adoptate de UE. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate

2.5 Standarde și Interpretări emise dar care nu au fost încă adoptate (continuare)

- **Interpretarea IFRIC 22: Tranzacții în valută și sume în avans**
Interpretarea intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Interpretarea clarifică modul de contabilizare a tranzacțiilor care includ primirea sau plata unor sume în avans în valută. Interpretarea acoperă tranzacții în valută pentru care entitatea recunoaște un activ nemonetar sau o datorie nemonetară rezultate din plata sau primirea unei sume în avans înainte ca entitatea să recunoască activul, cheltuielile sau venitul aferent. Interpretarea prevede că, pentru a determina cursul de schimb, data tranzacției este data recunoașterii inițiale a activului nemonetar plătit în avans sau a datoriei din venitul amanat. În cazul în care există mai multe plăți sau încasări efectuate în avans, atunci entitatea trebuie să determine o dată a tranzacției pentru fiecare plată sau încasare a sumei în avans. Această interpretare nu a fost încă adoptată de UE. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
- **IASB a emis Îmbunătățirile Anuale ale IFRS – Ciclul 2014 – 2016, care reprezintă o colecție de modificări ale IFRS.** Modificările intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2017 în cazul IFRS 12 Prezentarea informațiilor privind interesele în alte entități și începând la sau după 1 ianuarie 2018 în cazul IFRS 1 Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară și pentru IAS 28 Investiții în entitățile asociate și în asocierile în participatie. Aplicarea timpurie este permisă în cazul IAS 28 Investiții în entitățile asociate și în asocierile în participatie. Aceste îmbunătățiri anuale nu au fost încă adoptate de UE. Managementul este în procesul de estimare a impactului schimbărilor asupra poziției sale financiare și de performanță.
  - **IFRS 1 Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară:** Această îmbunătățire elimină excepțiile pe termen scurt cu privire la informațiile de furnizat cu privire la instrumentele financiare, beneficiile angajaților și entitățile de investiții, aplicabile pentru entitățile care adoptă pentru prima dată Standardele Internaționale de Raportare Financiară.
  - **IAS 28 Investiții în entitățile asociate și în asocierile în participatie:** Modificarea clarifică faptul că alegerea de a evalua la valoarea justă prin contul de profit și pierdere o investiție într-o entitate asociată sau într-o asocierie în participatie care este detinută de o entitate care reprezintă o asocierie în participatie sau de o altă entitate care se califică, este disponibilă pentru fiecare investiție într-o entitate asociată sau într-o asocierie în participatie pentru fiecare investiție în parte, la recunoașterea inițială.
  - **IFRS 12 Prezentarea informațiilor privind interesele în alte entități:** Modificarea clarifică faptul că cerințele de prezentare din IFRS 12, cu excepția celor din informațiile financiare rezumate pentru filiale, asocieri în participatie și entități asociate, se aplică intereselor unei entități într-o filială, asocierie în participatie și entitate asociată care sunt clasificate drept detinute în vederea vânzării, detinute în vederea distribuției sau activitate întreruptă conform IFRS 5.

Note Explicative la Situațiile Financiare

3 Venitul net aferent dobânzilor

Venituri aferente dobânzilor

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Numerar și plasamente la Banca Centrală	89,017	57,541
Credite și avansuri acordate băncilor	1,885	762
Active financiare – credite și creanțe	167,980	66,327
Credite și avansuri acordate clienților	460,216	408,195
	719,098	532,825

Venitul din dobânzi sporit la credite neperformante pe parcursul anului 2016 a constituit MDL'000 9,143 (2015: MDL'000 7,852).

Cheltuieli aferente dobânzilor

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Datorii față de BNM	7	10
Datorii față de bănci	-	87
Depozite clienților	239,482	140,183
Repo cu Banca Centrală	-	8,311
Împrumuturi de la instituții financiare internaționale	26,118	22,846
	265,607	171,437

Note Explicative la Situațiile Financiare

4 Venitul net aferent taxelor și comisioanelor

Venitul net aferent taxelor și comisioanelor include veniturile realizate din taxe și comisioane încasate la prestarea diverselor servicii bancare, inclusiv veniturile realizate din acordarea serviciilor bancare privind plățile internaționale și locale, minus cheltuielile aferente taxelor și comisioanelor plătite pentru serviciile similare primite de Bancă.

Venitul aferent taxelor și comisioanelor

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Procesarea plăților	47,445	42,282
Tranzacții cu carduri	30,664	22,821
Tranzacții cu numerarul	24,925	22,320
Administrarea conturilor curente	13,086	11,835
Tranzacții valutare cu numerar interbancare	2,544	10,849
Modificări în termeni și condiții la credite	9,366	8,893
Garanții emise	6,530	6,088
Transferuri prin intermediul sistemelor de plăți internaționale	4,809	3,814
Serviciul Client-Banca	2,173	1,898
Acreditiv	873	645
Alte	10,320	7,522
	152,735	138,967

Cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Tranzacții cu carduri bancare	25,798	17,509
Tranzacții valutare cu numerar interbancare	8,978	13,221
Comisiile la transferurile interbancare	13,009	10,000
Asigurarea pentru riscuri financiare	6,777	6,515
Contribuțiile la fondul de garantare a depozitelor	2,761	2,113
Contribuțiile la fondul de asigurare a stabilității financiare	1	-
Alte	2,077	449
	59,401	49,807

Note Explicative la Situațiile Financiare

5 Venitul net din tranzacționare

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
<i>Rezultatul de la operațiuni cu valută străină cu:</i>		
Persoane fizice	51,735	49,573
Persoane juridice	75,384	138,450
Bănci	2,708	(23,223)
Rezultat din reevaluarea valutei străine	(8,891)	(10,045)
	120,936	154,755

6 Cheltuieli din deprecierea activelor financiare

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Credite și avansuri acordate clienților	28,765	45,372
Alte active	1,164	1,213
Contracte de garanții financiare	(10,866)	20,541
	19,063	67,126

7 Cheltuieli cu personalul

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Salarii	72,189	72,173
Contribuții privind asigurarea socială	24,275	26,806
Prime	17,110	18,494
Provizioane privind beneficiile angajaților	7,165	7,232
Contribuții privind asigurarea medicală	4,346	4,702
Alte plăți	1,500	6,737
	126,585	136,144

Numărul mediu scriptic al personalului în 2016 a fost 700 (2015: 722).

Note Explicative la Situațiile Financiare

8 Alte cheltuieli

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Cheltuieli de arendă, pentru electricitate, încălzire, apă (1)	34,642	32,221
Cheltuieli privind reparația mijloacelor fixe	16,338	16,015
Întreținerea activelor nemateriale	18,809	19,276
Cheltuieli privind serviciile de consulting și audit (2)	15,623	15,921
Cheltuieli de publicitate	10,096	8,494
Cheltuieli de telecomunicare	9,027	9,119
Cheltuieli pentru asigurarea securității	6,948	6,781
Cheltuieli cu active materiale de mică valoare și consumabile	3,530	3,813
Provizioane pentru acoperirea riscului operational (3)	(7,275)	1,451
Asigurare	3,366	3,043
Cheltuieli de informații	4,618	3,581
Cheltuieli de transport și deplasare	2,986	1,783
Cheltuieli de instruire	1,641	2,034
Cheltuieli de reprezentare	36	199
Impozite și taxe	810	586
Cheltuieli de binefacere	377	434
Rezultat din vânzarea mijloacelor fixe	514	288
Altele	4,010	4,178
	126,096	129,217

(1) Cheltuielile legate de arendă sunt analizate mai jos:

Angajamente privind leasing-ul operațional - Banca în calitate de locatar

Banca a încheiat contracte de leasing comercial pentru spații și echipamente. Aceste contracte de leasing au o durată medie cuprinsă între trei și cinci ani, fără opțiune de reînnoire. Nu există nici o restricție referitoare la locatar în aceste contracte de leasing.

Plățile minime viitoare de leasing operațional, ce rezultă din contractele ce nu pot fi anulate, la 31 decembrie 2016 sînt prezentată în tabelul de mai jos:

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Pîna la un an	23,040	23,965
Între 1 an și 5 ani	60,550	67,534
Mai mult de 5 ani	14,714	22,533
	98,304	114,032

Note Explicative la Situațiile Financiare

8 Alte cheltuieli operaționale (continuare)

(2) Cheltuieli privind serviciile de consulting și audit sunt analizate mai jos:

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Asistența tehnică - SG	11,981	11,741
Cheltuieli privind serviciile de consulting și audit	2,169	2,590
Taxele legale	1,473	1,590
	15,623	15,921

Asistența tehnică oferită de Societe Generale ("SG") include în mare parte costurile legate de asistența în alinierea proceselor, procedurilor și de organizare generală în conformitate cu normele Societe Generale ("SG") Group.

(3) Provizioane pentru acoperirea riscului operational prezintă provizioanele pe litigii calculate în 2015 și reversate în 2016 ca urmare a rezoluției pozitive din partea autorităților juridice.

9 Impozit pe profit

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Impozitul pe profit curent		
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent	32,081	25,678
Impozitul amânat		
Aferent înregistrării inițiale și reluării diferențelor temporare	(3,373)	(16,079)
Impozit pe profit	28,708	9,599

În 2016 impozitul pe venit la persoane juridice a fost de 12% (în 2015: 12%).

Note Explicative la Situațiile Financiare

9 Impozit pe profit (continuare)

Reconcilierea cheltuielilor pe impozite

O reconciliere între cheltuielile cu impozitul și profitul contabil înmulțit cu rata de impozitare internă a Moldovei pentru exercițiile financiare încheiate la 31 decembrie 2016 și 2015 este astfel:

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Profitul contabil înainte de impozitare	355,098	239,254
La rata de impozit pe profit de 12% (2015: 12%)	42,612	28,710
Ajustări pentru impozitul pe profit curent aferent exercițiilor anterioare	1,947	324
Venituri ce nu sunt supuse impozitării	(18,043)	(24,135)
Cheltuieli ne-deductibile	2,192	4,699
Pierderi reportate	-	-
Cheltuieli cu impozitul pe profit raportate în situația consolidată de profit și pierdere	28,708	9,599

Rata efectivă a impozitului pe profit pentru anul 2016 este de 8% (2015: 4%).

În 2016 pierderile din deprecierea creditelor și avansurilor sunt calculate în conformitate cu regulile IFRS rezultând în scutirea privind impozitul amânat.

Venitul care nu este supus impozitării include, în principal, efectul de la deducerea pierderilor din depreciere, în conformitate cu normele IFRS și veniturile din dobânzi aferente instrumentelor financiare emise de Ministerul Finanțelor.

Cheltuielile nedeductibile includ în principal sporirile și provizioanele care nu îndeplinesc cerințele de deductibilitate pe baza regulilor fiscale.

Note Explicative la Situațiile Financiare

9 Impozit pe profit (continuare)

Tabelul de jos prezintă impozitul amânat înregistrat în situația poziției financiare în alte active și alte datorii și modificările în înregistrate în cheltuielile cu impozit pe profit:

	31 dec 2016	31 dec 2016	31 dec 2016	31 dec 2016	31 dec 2015	31 dec 2015	31 dec 2015	31 dec 2015
	Active	Datorii	Net	Profit și pierderi	Active	Datorii	Net	Profit și pierderi
(in thousands MDL)								
Credite și avansuri acordate clienților,net	-	3,142	3,142	(527)	-	3,669	3,669	(12,401)
Mijloace fixe	-	2,578	2,578	(366)	-	2,944	2,944	762
Împrumuturi de la instituții financiare	(388)	-	(388)	166	(554)	-	(554)	(1,157)
Alte Datorii	(6,564)	-	(6,564)	(2,646)	(3,918)	-	(3,918)	(3,284)
	(6,952)	5,720	(1,232)	(3,373)	(4,472)	6,613	2,141	(16,079)

10 Rezultat pe acțiune

Valorile rezultatului pe acțiune de bază se calculează împărțind profitul net al exercițiului atribuibil acționarilor ordinari a băncii la numărul mediu ponderat de acțiuni ordinare în circulație în cursul exercițiului.

	2016	2015
(în mii lei moldovenești)		
Profit net atribuibil acționarilor ordinari	326,390	229,655
Numărul mediu ponderat a acțiunilor ordinare	9,994,394	9,994,394
Rezultat pe acțiune (MDL/acțiune)	32.66	22.98
Dividende pe acțiune (MDL/acțiune)	10.76	3.03

Venituri diluate pe acțiune nu au fost calculate deoarece nu au existat instrumente diluate la sfârșitul anului.

Nu au existat tranzacții cu acțiuni ordinare sau acțiuni ordinare potențiale între data de raportare și data de finalizare a acestor situații financiare care ar necesita retratarea rezultatului pe acțiune.

Note Explicative la Situațiile Financiare

11 Numerar și plasamente la Banca Centrală

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)		
Numerar	340,958	379,770
Contul curent la Banca Centrală	1,233,250	918,200
Rezervele minime obligatorii deținute în valută străină	537,229	443,489
	2,111,437	1,741,459

Cont curent și rezerva obligatorie

Conform regulamentelor BNM, Banca trebuie să mențină la BNM ca rezervă minimă obligatorie în scopuri de lichiditate un sold mediu din suma medie a mijloacelor atrase de bancă pe parcursul lunii precedente (perioada între data de 8 a lunii precedente și data de 7 a lunii curente) incluzând toate depozitele clienților. BNM a decis facilitarea creditării economiei pe termen lung de către băncile comerciale, aplicând 0% rata rezervelor obligatorii pentru finanțări pe termen lung (scadența contractuală de peste 2 ani) începând din august 2011.

Banca își menține rezervele minime obligatorii într-un cont curent deschis la BNM pentru mijloacele în MDL și valute neconvertibile. Rezervele obligatorii denumite în USD și EUR sunt ținute într-un cont special de rezerve obligatorii la BNM.

La 31 decembrie 2016 rata de calculare a rezervelor minime obligatorii în valuta locală a constituit 35% (31 decembrie 2015: 35%) și 14% pentru valutele străine (31 decembrie 2015: 14%).

La 31 decembrie 2016 Banca a trebuit să mențină un sold mediu în MDL în valoare de MDL'000 1,191,810 (2015: MDL'000 769,887), în USD în valoare de USD'000 9,908 (2015: USD'000 9,016) și în EUR în valoare de EUR'000 16,241 (2015: EUR'000 12,396). La 31 decembrie 2016 și 2015 Banca a reușit să mențină aceste rezerve.

12 Credite și avansuri acordate băncilor

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)		
Conturi curente	1,337,690	822,449
Depozite overnight	405,693	438,396
	1,743,383	1,260,845

La 31 decembrie 2016 și 2015 soldurile majore pe conturile curente au fost cu Societe Generale.

Note Explicative la Situațiile Financiare

13 Credite și avansuri acordate clienților

Activitatea de creditare a Băncii este concentrată asupra companiilor și persoanelor fizice domiciliatăe în Moldova.

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)		
Credite și avansuri acordate clienților, brut	4,070,862	3,890,597
Minus: Provizioane pentru pierderi	(193,854)	(173,022)
	3,877,008	3,717,575

La 31 decembrie 2016 datoriile privind creditele acordate părților legate au constituit MDL'000 14,719 (2015: MDL'000 12,540) la rate ale dobânzii de 12.47% pe an (2015: 11.39% pe an) (Nota 28).

La data de 31 decembrie 2016, conform evidenței contabile, nu sunt credite gajate ca asigurare în baza contractele de credite cu organizațiile financiare internaționale.

Provizioane pentru deprecierea creditelor și avansuri acordate clienților

Mișcările în suma totală a reducerilor pentru pierderi din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților după clasă se prezintă după cum urmează:

	2016			2015		
	Total	Non Retail	Retail	Total	Non Retail	Retail
(in thousands MDL)						
Provizionul specific pentru pierderi						
La 1 ianuarie	105,633	33,838	71,796	82,682	23,024	59,659
Decontări nete pentru perioada de gestiune	39,994	40,043	(49)	17,262	8,408	8,854
Casări	(3,688)	(1,226)	(2,462)	(3,941)	(560)	(3,381)
Recuperări	-	-	-	930	-	930
Diferența cursului valutar	285	65	219	8,701	2,966	5,734
La 31 decembrie	142,224	72,720	69,504	105,633	33,838	71,796
Provizionul colectiv pentru pierderi la credite						
La 1 ianuarie	67,388	49,739	17,649	38,673	3,161	35,512
Decontări nete pentru perioada de gestiune	(13,279)	(17,364)	4,085	29,527	46,578	(17,051)
Casări	(9,587)	-	(9,587)	(7,861)	-	(7,861)
Recuperări	7,108	153	6,955	7,049	-	7,049
La 31 decembrie	51,630	32,528	19,102	67,388	49,739	17,649
Total provizion pentru pierderi la 31 decembrie	193,854	105,249	88,607	173,021	83,577	89,445

Note Explicative la Situațiile Financiare

13 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)		
Credite acordate persoanelor fizice		
Credite de consum	645,227	542,151
Credite ipotecare	535,899	485,640
	1,181,126	1,027,791
Minus alocări pentru depreciere	(22,454)	(24,382)
Credite net pentru persoane fizice, net	1,158,672	1,003,409
Credite acordate clienților corporativi		
Industrie și comerț	1,770,806	1,734,242
Agricultura și industria alimentară	460,399	492,107
Industria combustibilului și energetică	77,735	10,359
Construcții	232,009	248,668
Overdraft-uri	8,582	7,264
Micro-întreprinderi	182,974	163,601
Alte	157,231	206,565
	2,889,736	2,862,806
Minus alocări pentru depreciere	(171,400)	(148,640)
Credite acordate clienților corporative, net	2,718,336	2,714,166
Total credite și avansuri acordate clienților, net	3,877,008	3,717,575

Activitatea de creditare a Băncii se desfășoară în Republica Moldova. Capacitatea debitorilor de a-și rambursa datoriile depinde de un șir de factori, inclusiv solvabilitatea totală financiară a debitorilor și a economiei Republicii Moldova în ansamblu.

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Investiții financiare

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)		
Active financiare – credite și creanțe		
Bonuri de tezaur emise de Ministerul de Finanțe	696,164	420,567
Obligațiuni de stat emise de Ministerul de Finanțe	2,706	7,657
CertIFICATELE BNM	380,479	-
	1,079,349	428,224
Active financiare disponibile pentru vânzare		
Investiții de capital	1,644	1,639
	1,644	1,639
	1,080,993	429,863

Valori mobiliare emise de Ministerul de Finanțe

La 31 decembrie 2016 bonurile de tezaur emise de Ministerul de Finanțe reprezintă bonuri de tezaur cu rată fixă în MDL emise cu discount, cu scadență inițială între 181 și 364 zile având o rata medie a dobânzii de 14.86% pe an (31 decembrie 2015: 19.71% pe an).

Obligațiunile de stat emise de Ministerul de Finanțe poartă o rată a dobânzii revizuită legată de rata medie ponderată pe 6 luni bonuri de tezaur. Rata medie a dobânzii la data de 31 decembrie 2016 a fost de 17.47% pe an pentru obligațiunile cu maturitatea de 2 ani și 7.75% pentru obligațiunile cu maturitatea de 3 ani (31 decembrie 2015: 20.30% pe an – maturitatea 2 ani și 12.32% pentru maturitatea 3 ani). Începând cu noiembrie 2016 s-a reluat emiterea obligațiunilor de stat pe 3 ani.

La 31 decembrie 2016 nu au existat tranzacții REPO cu BNM.

Certificatele BNM

La 31 decembrie 2016 certificatele BNM reprezintă instrumente financiare cu rată fixă emise cu discount, cu scadență inițială de până la 14 zile influențabil o rata medie a dobânzii de 13,41% per annum (31 decembrie 2015: 15.11% pe an).

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Investiții financiare (continuare)

Investiții în cote de participare

Toate investițiile de capital de la sfârșitul anului 2016 și 2015, sunt clasificate ca disponibile pentru vânzare și sunt deținute la cost minus provizionul pentru pierderi, după cum este prezentat mai jos:

	Domeniul de activitate	Cota de participare în 2016, %	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)				
Biroul de credite	Cercetarea informații credite	6.70%	1,019	1,019
"Garantinvest" S.R.L.	Fond de investiții	9.92%	440	440
Bursa de Valori a Moldovei	Bursa de valori	2.56%	7	7
"Depozitarul Național de Valori Mobiliare" S.A.	Registru hârtii de valoare	1.52%	172	172
IM "Tirex Petrol" S.A.	Industria petrolieră	0.01%	5	-
Investițiile de capital în băncile comerciale (Moldova) (mai puțin de 1 % proprietate)	Sector bancar		1	1
Valoarea brută			1,644	1,639
Provizioane pentru pierderi			-	-
Valoarea de bilanț			1,644	1,639

La 31 decembrie 2016 și 2015 toate investițiile disponibile pentru vânzare sunt reflectate la cost deoarece pentru ele nu există un preț de piață cotelat într-o piață activă și valoarea justă nu poate fi cu certitudine estimată.

Note Explicative la Situațiile Financiare

15 Mijloace fixe

	Terenuri și clădiri	Active în curs de execuție	Vehicule	Computere și echipament	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)						
Cost						
Sold la 1 ianuarie 2015	92,974	11,622	8,866	89,455	39,073	241,990
Achiziționări	2,405	110,859	-	2,260	4,226	119,750
Ieșiri	(1,045)	(80,064)	(479)	(6,900)	(868)	(89,356)
Transferuri	13,282	(36,896)	-	23,614	-	0
Sold la 31 decembrie 2015	107,616	5,521	8,387	108,429	42,431	272,384
Achiziționări	96	24,972	-	45	40	25,153
Ieșiri	400	-	575	8,922	815	10,712
Transferuri	6,493	(21,502)	528	5,559	8,922	-
Sold la 31 decembrie 2016	113,805	8,991	8,340	105,111	50,578	286,825
Amortizarea și deprecierea						
Sold la 1 ianuarie 2015	25980	-	5,087	61,773	20,289	113,129
Achiziționări	(1,045)	-	-	(3,182)	(4,540)	(8,767)
Ieșiri	5,199	-	1,298	8,288	4,477	19,262
Sold la 31 decembrie 2015	30,134	-	6,385	66,879	20,226	123,624
Ieșiri	(400)	-	(575)	(8,803)	(687)	(10,465)
Uzura calculată anuală	6,514	-	999	15,544	5,605	28,662
Sold la 31 decembrie 2016	36,248	-	6,809	73,620	25,144	141,821
Valoarea de bilanț						
la 1 ianuarie 2015	66,994	11,622	3,779	27,682	18,784	128,861
la 31 decembrie 2015	77,482	5,521	2,002	41,550	22,205	148,760
la 31 decembrie 2016	77,557	8,991	1,531	31,491	25,434	145,004

La data de 31 decembrie 2016, costul activelor depreciate a constituit MDL'000 69,294 (31 decembrie 2015: MDL'000 55,664).

În timpul anului 2016 și 2015, Banca a suportat lucrări de construcție în spațiile închiriate efectuate în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei băncii. La data de 31 decembrie 2016 costul unei astfel de investiții incluse în categoria "Terenuri și clădiri" este de MDL'000 1,173 (2015: MDL'000 505) iar incluse în categoria „Active în curs de construcție” este de MDL'000 1,854 (2015: MDL'000 402). Aceste investiții sunt amortizate pe durata mai mică decât viața utilă sau decât termenul chiriei, din momentul deschiderii punctului de vânzare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

16 Active nemateriale

	SI costuri de dezvoltare	Software	Licențe	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)					
Cost					
La 1 ianuarie 2015	116,923	8,285	6,345	2,007	133,560
Achiziționări	33,627	1,987	862	4,433	40,909
Ieșiri	(34,696)	-	-	-	(34,696)
La 31 decembrie 2015	115,854	10,272	7,207	6,440	139,773
Achiziționări	40,886	220	-	10,924	52,030
Ieșiri	(42,696)	-	-	-	(42,696)
Sold la 31 decembrie 2016	114,044	10,492	7,207	17,364	149,107
Amortizarea și deprecierea					
Sold la 1 ianuarie 2015	85,760	3,327	2,821	815	92,723
Ieșiri	-	-	-	-	-
Amortizarea anuală	10,828	1,861	1,017	1,587	15,293
Sold la 31 decembrie 2015	96,588	5,188	3,838	2,402	108,016
Ieșiri	-	-	-	-	-
Amortizarea anuală	6,372	2,391	1,149	2,923	12,835
Sold la 31 decembrie 2016	102,960	7,579	4,987	5,325	120,851
Valoarea de bilanț					
la 1 ianuarie 2015	31,163	4,958	3,524	1,191	40,837
la 31 decembrie 2015	19,266	5,084	3,369	4,038	31,757
la 31 decembrie 2016	11,084	2,913	2,220	12,039	28,256

La 31 decembrie 2016 costul activelor nemateriale complet amortizate a fost în mărime de MDL'000 19,670, reprezentând în mare parte costul de pe modulul Carduri (MDL'000 12,315).

Note Explicative la Situațiile Financiare

17 Alte active

	31 decembrie 2015	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)		
Decontări SG (Planul individual de acțiuni (1))	-	8,694
Comisioane calculate neaferele dobânzilor	7,753	6,860
Alte plăți în avans	3,873	3,236
Sume de tranzit și clearing (2)	6,266	3,365
Materiale și OMVSD	1,457	2,399
Operațiuni cu carduri de plata	3,696	2,259
Plăți în avans privind asigurarea	1,671	2,028
Plăți în avans privind arenda	390	1,420
Creanțe curente privind impozitul pe venit	2,481	1,071
Decontări cu salariații Băncii	410	136
Alte creanțe	793	361
Active imobilizate deținute în vederea vânzării	6,146	-
	34,936	31,829
Minus alocări pentru depreciere (3)	(6,509)	(5,346)
	28,427	26,483

- (1) Pe parcursul anului 2010 banca a semnat un acord cu SG prin care banca participă la planul individual de acțiuni, parte a Planului Ambiția 2015 a Grupului. O parte a costurilor legate de acest plan vor fi suportate de SG (Nota 21).
- (2) Suma de tranzit și clearing reprezintă tranzacții prin sisteme internaționale de plăți la 31 decembrie 2016 MDL'000 4,985 (la 31 decembrie 2015 MDL'000 2,049) și suma rămasă se referă la operațiuni cu carduri.
- (3) Reduceri pentru pierderi din deprecierea legate de comisioanele nerecuperabile.

18 Datorii față de bănci

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)		
Conturi curente	4,061	2,620
	4,061	2,620

Note Explicative la Situațiile Financiare

19 Datorii față de clienți

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)		
Depozite persoanelor fizice		
Conturi la vedere și de economii	1,689,176	1,248,842
Depozite la termen	2,254,697	1,775,161
	3,943,873	3,024,003
Depozite persoanelor juridice		
Conturi la vedere și de economii	2,537,261	2,193,924
Depozite la termen	566,288	323,754
	3,103,549	2,517,678
	7,047,422	5,541,681

Depozitele clienților include depozite în mărime de MDL'000 46,537 (2015: MDL'000 44,426) deținute ca garanție pentru împrumuturi.

Note Explicative la Situațiile Financiare

20 Împrumuturi de la instituții financiare

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)		
Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) (Nota 30)	141,121	236,711
Nederlandse Financierings-Maatschappij Voor Ontwikkelingslanden N.V. (FMO)	3,432	12,083
Asociația Internațională de Dezvoltare (AID)	179,493	129,793
Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii (FIDA)	9,439	6,668
Banca Europeană de Investiții	81,995	100,140
Fondul Provocărilor Mileniului Moldova (MCA)	2,101	3,156
"Filiera de Vin" (UCIP - EIB)	3,487	1,097
	421,068	489,648

Mai jos este prezentată informația pe liniile financiare de creditare:

Credite de la BERD

	Maturitatea	Acoperire	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)				
Credit multi-valutar (USD/EUR) din aprilie 2013 (1)	decembrie 2017	Garanție SG	-	37,507
Credit multi-valutar (USD/EUR) din noiembrie 2008	mai 2016	Neasigurat	-	20,328
Credit multi-valutar (USD/EUR) din decembrie 2013 (2)	iunie 2019	Garanție SG	20,790	161,070
Credit multi-valutar (USD/EUR) (MoREEFF) (3)	iunie 2021	Garanție SG	31,568	18,278
Credit multi-valutar (USD/EUR) (MSME_BERD 2013) (4)	iunie 2019	Garanție SG	41,523	(472)
Credit multi-valutar (USD/EUR/MDL) din decembrie 2015 (5)	decembrie 2020	Garanție SG	47,459	-
Credit multi-valutar (USD/EUR/MDL) din decembrie 2015 comision etalat (6) (DCFTA)	decembrie 2019	Neasigurat	(219)	-
			141,121	236,711

* Împrumuturile sunt garantate cu dreptul de colectare al încasărilor în baza sub-împrumuturilor acordate de Bancă.

Note Explicative la Situațiile Financiare

20 Împrumuturi de la instituții financiare (continuare)

(1) La 10 aprilie 2013, Banca a semnat primul acord din programul Facilitatea de Finanțare pentru Eficiența Energetică în Moldova (MoSEFF), în valoare de 3 milioane de euro. Facilitatea a fost utilizată pentru sub-împrumuturi acordate IMM-urilor, precum și clienților corporativi în scopul finanțării programelor de eficientizare energetică. Împrumutul este asigurat de o garanție financiară emisă de Societe Generale. La 31 decembrie 2016 creditul a fost rambursat integral către BERD.

(2) La 27 decembrie 2013, Banca a semnat al doilea acord din programul Facilitatea de Finanțare pentru Eficiența Energetică în Moldova (MoSEFF), în valoare de 7 milioane de euro. Facilitatea este folosită pentru acordarea sub-împrumuturilor IMM-urilor și clienților corporativi, având ca scop eficientizarea energetică. Împrumutul este asigurat de o garanție financiară emisă de Societe Generale.

(3) La 20 mai 2013, a fost semnată Facilitatea de Finanțare pentru Eficiența Energetică Rezidențială în Moldova (MoREEFF), în valoare de 2 milioane de euro. Împrumutul este scadent în iunie 2018. Facilitatea este utilizată la acordarea sub-împrumuturilor persoanelor fizice în scopul eficientizării energetice. La 31 decembrie 2016 împrumutul a fost complet debursat de la BERD. Împrumutul este asigurat printr-o garanție financiară emisă de Societe Generale.

(4) La 18 septembrie 2013, Banca a semnat acordul MSME Facility (Facilitatea de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii) în valoare de 5 milioane de euro. Creditul este destinat finanțării IMM-urilor cu scadență în iunie 2019. La 31 decembrie 2016, împrumutul este complet debursat. Împrumutul este garantat de o garanție financiară emisă de Societe Generale.

La 6 februarie 2014 Banca a semnat cu BERD un Acord-Cadru pentru Facilitatea Partajării Riscurilor Nefinanțate (MCFF), în valoare de 10 milioane de euro. Scopul este de a crește fluxul de credite pentru companiile mari pe baza căruia BERD va împărți, cu până la 50%, riscul de credit.

(5) La 22 decembrie 2015 Banca a semnat al treilea acord din programul Facilitatea de Finanțare pentru Eficiența Energetică în Moldova (MoSEFF), în valoare de 5.5 milioane de euro. Creditul este scadent în decembrie 2020. Facilitatea este folosită pentru acordarea sub-împrumuturilor IMM-urilor și clienților corporativi, având ca scop eficientizarea energetică. Împrumutul este asigurat printr-o garanție financiară emisă de Societe Generale.

(6) La 8 decembrie 2016 Banca a semnat EU4BYSUNESSEBRD linie de credit (DCFTA Programme), în valoare de 10.0 milioane de euro. Creditul este scadent în decembrie 2019. Scopul este de a întări capacitatea MSME și îndeplinește standardele UE. Împrumutul este asigurat printr-o garanție financiară emisă de Societe Generale.

La data de 26 septembrie 2002 și 03 iulie 2003 Banca a semnat cu BERD Facilitatea de finanțare a comerțului și, respectiv, facilitatea de împrumut de tip revolving prin care Banca a devenit Intermediar financiar la Programul de Finanțare a Comerțului. Limita curentă disponibilă este 9.0 m USD. Facilitatea nu are angajamente obligatorii, iar scadența facilității va expira atunci cind părțile în baza unui acord reciproc vor finaliza aranjamentele acordurilor. Programul de Finanțare a Comerțului este destinat exportatorilor și importatorilor în baza căruia sunt oferite facilități de garantare și finanțare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

20 Împrumuturi de la instituții financiare (continuare)

Împrumut de la Banca Europeană de Investiții (EIB) – Facilitatea "Filiera de Vin" și „Livada Moldovei”

În decembrie 2011 și iulie 2016 Banca a semnat Acorduri-Cadru cu Ministerul Finanțelor și a devenit Bancă Participantă în facilitațiile „Filiera de Vin” și respectiv „Livada Moldovei”. Suma totală a Acordurilor-Cadru la facilitatea „Filiera de Vin” este de 75.0 milioane euro și este destinată stimulării industriei viticole. Suma totală a Acordurilor-Cadru la facilitatea „Livada Moldovei” este 120.0 milioane euro și este destinată stimulării, cultivării fructelor, precum și industriilor conexe. Împrumuturile acordate sunt denumite în EUR. Ministerul Finanțelor acționează în calitate de reprezentant al Republicii Moldova în cadrul acordurilor de împrumut semnate cu EIB.

Împrumut de la Banca Europeană de Investiții (BEI)

Pe data de 18 noiembrie 2013 Banca a semnat un Acord de Împrumut cu BEI în limită totală de 20 Milioane EUR pentru finanțarea Întreprinderilor Mici, Mijlocii și Mid Cap. Tranșele în cadrul Acordului pot fi debursate cu termenul până la 10 ani. La data de 31 decembrie 2016 Banca a atras prima tranșă. Împrumutul este asigurat cu garanția financiară emisă de către Societe Generale.

Împrumuturile de la AID

Începând cu noiembrie 2004, Banca a aderat la programele (RISP 1 și RISP 2) lansate de Asociația Internațională pentru Dezvoltare (AID). Facilitățile sunt disponibile pentru finanțarea antreprenorilor, inclusiv și a tinerilor antreprenori. Programul respectiv ofera o parte a finanțării sub formă de grant. Ministerul de Finanțe, care acționează ca reprezentant al Republicii Moldova în cadrul acordurilor de împrumut semnate cu IDA, a acordat băncii sub-împrumuturi denumite în MDL, USD și EUR. Ambele facilități au scadența în anul 2022.

În noiembrie 2014 Banca a devenit partener al Proiectului pentru Ameliorarea Competitivității (CEP II) lansat de Banca Mondială (BM). Scopul facilității este finanțarea investițiilor și a capitalului circulant necesar exportatorilor, precum și a activităților economice care generează venituri din export. Sub-împrumuturile pot fi denumite în MDL, USD și EUR. Împrumutul nu este asigurat.

Împrumuturile de la FIDA

În decembrie 2014 Banca a semnat un Acord de împrumut pe termen lung cu Ministerul Finanțelor, care acționează ca reprezentant al Republicii Moldova în cadrul acordului de împrumut semnat cu Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (FIDA). Acesta este un nou program de finanțare pentru întreprinderile agricole mici și mijlocii, precum și pentru tinerii întreprinzători, program ce include și o parte a împrumutului sub forma de grant. Împrumuturile acordate de Bancă sunt denumite în MDL, USD și EUR. Împrumutul nu este asigurat.

Note Explicative la Situațiile Financiare

20 Împrumuturi de la instituții financiare (continuare)

Împrumuturi de la Fondul Provocările Mileniumului Moldova

În octombrie 2011 Banca a semnat un acord de împrumut cu Fondul Provocările Mileniumului, care activează ca un reprezentant al republicii Moldova și asigură implementarea Acordului Compact semnat între SUA și Guvernul Moldovei. Valoarea totală a acordului de împrumut (USD 12.0 milioane) a fost îndreptată pentru stimularea investițiilor private în infrastructura post-recoltare. Sub-împrumutul acordat băncii a fost denominat în moneda locală, USD și EUR. Împrumutul a expirat la 31 august 2015. Pe parcursul anului 2016 Banca a rambursat restanțele împrumuturilor în conformitate cu calendarul de rambursare.

Împrumuturile de la FMO

Banca a semnat un acord de împrumut pe termen lung cu FMO în octombrie 2006 pentru suma totală de 4 milioane euro. Împrumutul este destinat pentru finanțarea sub-împrumuturilor ipotecare în monedă națională. Împrumutul este convertit în lei moldovenești la data debursării și este în continuare denominat în lei moldovenești. Împrumutul este negarantat și scadent în octombrie 2017.

Pe parcursul ultimilor doi ani, în raport cu creditorii naționali și internaționali, Banca și-a respectat în totalitate angajamentele de plată pe capital și dobânda și nu a încălcat nici una din clauzele contractuale cu acești creditori.

Note Explicative la Situațiile Financiare

21 Alte datorii

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(in mii lei moldovenești)		
Obligații privind garanțiile financiare	10,062	21,774
Datorii față de persoanele afiliate – SG	35,781	21,020
Decontări cu salariații (premii și bonusuri)	12,444	15,590
Transferuri bănești neexecutate (1)	20,977	13,972
Provizii legate de acordare gratuită de acțiuni a Planului Ambition 2015 a SG (2)	-	12,067
Datorii față de buget	3,496	11,834
Alte sume calculate	9,181	7,010
Rezerve pentru litigii	2,765	9,957
Rezerva pentru concedii neutilizate	9,112	9,821
Datorii față de persoanele afiliate – BRD GSG SA	3,016	2,807
Datorii furnizorilor de active pe termen lung	365	1,911
Servicii calculate de audit și consultanță	1,055	1,288
Datorii față de sistemele internaționale de plăți	213	296
Tranzacții ce țin de documente	22,065	2
Decontări cu salariații (salarii de bază)	149	153
Dividende spre plată	395	113
Decontări legate de tranzacțiile swap-urilor valutare – SG	966	(103)
Alte datorii	4,920	4,383
	136,962	133,895

(1) Transferuri bănești neexecutate la data de 31 decembrie 2016, reprezintă în mare parte tranzacțiile cu carduri în curs de procesare MDL'000 11,496 (la 31 decembrie 2015 MDL'000 11,405) și suma rămasă se referă la transferuri prin sistemele internaționale de plăți. Ulterior, după identificare, aceste sume sunt reclasificate în poziția corespunzătoare.

(2) Provizioanele aferente planului SG Ambiția 2015:

Pe parcursul anului 2010 Banca a semnat un acord cu SG prin care Banca a intrat în planul de acordare gratuită de acțiuni, ca parte a Planului Ambition 2015 a Grupului. Ca urmare a programului de motivare a personalului, un echivalent de 40 acțiuni a fost plătit angajaților eligibili, ca obiect a indicatorilor de performanță. Prima perioadă de intrare în drepturi s-a încheiat la 31 martie 2015, când echivalentul a 16 acțiuni a fost plătit în angajaților eligibili și a doua perioadă de intrare în drepturi s-a încheiat la 31 martie 2016, atunci când restul 24 de acțiuni au fost puse sub rezerva respectării anumitor indicatori calitativi.

O parte din costurile legate de acest plan au fost acoperite de către SG, care este egal cu numărul de acțiuni eligibil, la prețul de EURO 42.1/ pe acțiune. Toate cheltuielile de asigurări sociale legate de acest program au fost acoperite de Bancă. Datoria din 2015 de MDL'000 12,067 cu privire la acest program a fost rambursată complet pe parcursul anului 2016.

Note Explicative la Situațiile Financiare

22 Capitalul social

Lista acționarilor majoritari, la data de 31 decembrie 2016 și 2015 este prezentată mai jos:

	2016		2015		Valoare
	Pondere	Numărul de acțiuni	Pondere	Numărul de acțiuni	
(in mii lei moldovenești)					
Capital acționar autorizat (valoare nominală)					
Societe Generale	67.85%	6,785	67.85%	6,785	67,850
"BRD – Group Societe Generale" SA	20.00%	2,000	20.00%	2,000	20,000
BERD	8.84%	884	8.84%	884	8,842
Alte persoane juridice (<10%)	0.22%	22	0.49%	49	491
Alte persoane fizice (<10%)	3.03%	303	2.76%	276	2,761
Acțiuni de trezorerie	0.06%	6	0.06%	6	56
	100.00%	10,000	100.00%	10,000	100,000
Minus: Acțiuni de trezorerie					(56)
Capital social (bilanț contabil)					99,944

La 31 decembrie 2016 toate acțiunile sunt ordinare și au o valoare nominală de 10 lei moldovenești (31 decembrie 2015: MDL 10). La data de 31 decembrie 2016 capitalul social total autorizat în valoare de 10 milioane de acțiuni ordinare a fost achitat integral.

Note Explicative la Situațiile Financiare

23 Valoarea justă a instrumentelor financiare

Estimarea valorii juste

Acest capitol reprezintă descrierea modalității de determinare a valorii juste a instrumentelor financiare cu aplicarea diverselor tehnici de evaluare. Aceste tehnici încorporează estimarea ipotezelor ce vor fi făcute de un participant al pieței la evaluarea instrumentelor.

Credite și avansuri acordate Băncii Centrale și altor bănci: Acestea includ plasări interbancare și articole în curs de încasare. Valoarea justă a plasărilor cu rată flotantă și a depozitelor overnight reprezintă valoarea de bilanț. Depozitele cu o rată fixă a dobânzii devin scadente într-o perioadă mai mică de trei luni și se estimează că valoarea lor justă nu diferă semnificativ de valoarea de bilanț, deoarece aceste instrumente au termene de scadență scurte și sunt convertibile în numerar sau decontate fără cheltuieli semnificative de tranzacționare.

Credite și avansuri acordate clienților: Acestea sunt înregistrate ca valoare netă. Valoarea justă estimată a creditelor și avansurilor reprezintă valoarea scontată a fluxurilor de mijloace bănești estimate viitoare ce urmează să fie încasate. Fluxurile de mijloace bănești preconizate sunt scontate la ratele de piață curente pentru a determina valoarea justă. Aceste rate sunt disponibile pe site-ul Bancii Naționale a Moldovei. Pentru creditele și avansurile acordate clienților cu scadență de până la un an se presupune că valoarea justă este ne semnificativ diferită de valoarea de bilanț.

Investiții financiare: Valoarea justă pentru investițiile financiare clasificate drept credite și creanțe se bazează pe prețurile obținute din piața noilor emisiuni și este inclusă în Nivelul 2 al ierarhiei valorii juste. Certificatele Băncii Naționale și Valorile Mobiliare de Stat mai mari de 1 an sunt considerate de a fi egale cu valoarea contabilă datorită faptului că ratele observabile nu sunt generate de piața activă.

Datorii față de bănci și față de clienți: Pentru depozitele la cerere și depozitele fără o scadență fixă, valoarea justă reprezintă suma plătită la cerere la data întocmirii bilanțului contabil. Valoarea justă a depozitelor cu scadență fixă este estimată în baza fluxurilor scontate de mijloace bănești, utilizând ratele dobânzii disponibile în materialele și publicațiile de specialitate.

Împrumuturi de la bănci și instituții financiare internaționale: Împrumuturile de la bănci și instituții financiare internaționale sunt înregistrate la cost, ce aproximează valoarea justă, deoarece aceste instrumente au termene de scadență scurte și rate flotante ale dobânzii pentru a reflecta modificările de pe piață. Valoarea justă estimată aferentă împrumuturilor de la instituții financiare reprezintă suma discountată a fluxurilor viitoare așteptate de a fi plătite.

Determinarea valorii juste și ierarhia justei valori

Banca folosește următoarele priorități la determinarea și dezvoltarea justei valori a instrumentelor financiare prin următoarele tehnici de evaluare:

Nivelul 1: Conform prețurilor cotate (neajustate) de pe piață pentru activele și obligațiunile identice;

Nivelul 2: Alte tehnici unde toți indicatorii inițiali care au un efect semnificativ asupra justei valori calculate, sunt observabili, fie direct sau indirect;

Note Explicative la Situațiile Financiare

23 Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Nivelul 3: Tehnici unde indicatorii inițiali care au un efect semnificativ asupra justeii valori calculate, nu sunt bazați pe date observabile de pe piață. Pentru a ajunge la valoarea justă pentru elementele din această ierarhie, banca utilizează publicații anuale și alte materiale industriale cu date relevante privind tarifele. În tabelul următor este prezentată o analiză a instrumentelor financiare calculate la Justa Valoare repartizate pe nivelele ierarhice a justeii valori:

	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total
(în mii lei moldovenești)				
31 decembrie 2016				
Active financiare				
Plasamente la Banca Centrală	-	-	1,770,479	1,770,479
Credite și avansuri acordate băncilor	-	-	1,743,383	1,743,383
Investiții financiare – credite și creanțe	-	1,086,475	-	1,086,475
Credite și avansuri acordate clienților	-	-	4,066,632	4,066,632
	-	1,086,475	7,580,494	8,666,969
Datorii financiare				
Datorii față de Banca Centrală	-	-	52	52
Datorii față de bănci	-	-	4,061	4,061
Împrumuturi de la IFI	-	-	422,469	422,469
Datorii față de clienți	-	-	7,062,744	7,062,744
	-	-	7,489,326	7,489,326

	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total
(în mii lei moldovenești)				

31 decembrie 2015

Active financiare

Plasamente la Banca Centrală	-	-	1,361,690	1,361,690
Credite și avansuri acordate băncilor	-	-	1,260,845	1,260,845
Investiții financiare – credite și creanțe	-	-	428,224	428,224
Credite și avansuri acordate clienților	-	-	3,825,079	3,825,079
	-	-	6,875,838	6,875,838

Datorii financiare

Datorii față de Banca Centrală	-	-	84	84
Datorii față de bănci	-	-	2,620	2,620
Împrumuturi de la IFI	-	-	487,705	487,705
Datorii față de clienți	-	-	5,587,879	5,587,879
Datorii derivative deținute pentru managementul riscului	-	-	84	84
	-	-	6,078,288	6,078,288

Note Explicative la Situațiile Financiare

23 Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Determinarea valorii juste și ierarhia justei valori (continuare)

În tabelul de mai jos sunt stabilite clasificările Băncii pentru fiecare categorie de active și obligații financiare, precum și valorile lor juste:

	2016		2015	
	Suma totală	Valoarea justă	Suma totală	Valoarea justă
(în mii lei moldovenești)				
Active financiare				
Plasamente la Banca Centrală	1,770,479	1,770,479	1,361,690	1,361,690
Credite și avansuri acordate băncilor	1,743,383	1,743,383	1,260,845	1,260,845
Instrumente financiare – credite și creanțe	1,079,349	1,086,475	428,224	428,224
Credite și avansuri acordate clienților	3,877,008	4,066,632	3,717,574	3,825,079
	8,470,219	8,666,969	6,768,333	6,875,838
Datorii financiare				
Datorii față de Banca Centrală	52	52	84	84
Datorii față de bănci	4,061	4,061	2,620	2,620
Împrumuturi de la IFI	421,068	422,469	489,648	487,705
Datorii față de clienți	7,047,422	7,062,744	5,541,681	5,587,879
	7,472,603	7,489,326	6,034,033	6,078,288

În 2016 și 2015 nu a fost efectuată nici o reclasificare între categorii de active financiare și datorii financiare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului

Introducere și prezentare generală

Cele mai importante tipuri de riscuri financiare la care este expusă Banca sunt:

- Riscul de credit
- Riscul de lichiditate
- Riscul ratei dobânzii
- Riscul operațional
- Riscul valutar

Această notă prezintă informații cu privire la expunerea Băncii la fiecare din riscurile specificate mai sus, obiectivele Băncii, politicile și procesele de măsurare și de gestionare a riscurilor, precum și gestionarea capitalului.

Mediul de afaceri și riscul de țară

Activitatea Băncii este supusă riscului de țară care implică riscurile economice, politice și sociale inerente desfășurării activității de afaceri în Republica Moldova. Aceste riscuri includ repercusiunile politicilor adoptate de către guvern, condițiile economice, introducerea unor impozite și regulamente suplimentare sau modificarea celor în vigoare, fluctuațiile cursurilor valutare și impunerea unor norme privind drepturile contractuale. Rapoartele financiare anexate reflectă evaluarea de către conducere a impactului mediului de afaceri asupra activității și poziției financiare a Băncii. Evoluția mediului de afaceri poate să difere în viitor de evaluarea actuală a conducerii și este greu de estimat impactul pe care l-ar avea diferența dintre mediul de afaceri actual și evoluția acestuia de viitor asupra activității și poziției financiare a Băncii.

Cadrul general de management al riscului

Consiliul Băncii poartă responsabilitate integrală pentru stabilirea și supravegherea cadrului general de management al riscului. Consiliul Băncii a constituit Comitetul privind Gestionarea Activelor și Pasivelor, Comitetul de credit și Comitetul privind Riscul Operațional, care sunt responsabile pentru dezvoltarea și monitoringul politicilor Grupului de management al riscului relevante domeniilor specificate. Toate comitetele raportează în mod regulat Consiliul Băncii despre activitățile efectuate.

Politicile de management a riscului ale Băncii sunt stabilite astfel ca să identifice și să analizeze riscurile suportate de Bancă, să stabilească limitele de risc și controalele corespunzătoare, și să monitorizeze riscurile și respectarea limitelor. Politicile și sistemele de management a riscului sunt revizuite în mod regulat astfel încât să reflecte modificările condițiilor de piață, produse și servicii oferite. Banca, prin utilizarea standardelor și procedurilor sale de instruire și management care sunt stabilite la nivelul Grupului SG, are ca scop să dezvolte un mediu de control disciplinat și constructiv în care toți angajații să înțeleagă rolurile și obligațiile lor.

Riscul de credit

Riscul de credit este riscul apariției unei pierderi financiare a Băncii în cazurile în care clientul sau contrapartea implicate în tranzacțiile aferente instrumentelor financiare nu-și onorează obligațiile contractuale și apare în primul rând din creditele și creanțele băncii acordate clienților și altor bănci și hârtii de valoare investiționale. De asemenea banca se expune la riscul de credit în cazul în care acționează ca intermediar din numele clienților sau a altor părți terțe sau emite garanții. Banca gestionează și controlează riscul de credit având o matrice complexă de competențe individuale, monitorizarea evoluției indicatorilor de risk pe segmentele de piață și produse, prin stabilirea unor limite privind ponderea portofoliului concentrat pe industrii și prin monitorizarea expunerilor în raport cu aceste limite.

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului

Riscul de credit (continuare)

Banca a stabilit un proces de revizuire a calității creditului pentru a asigura identificarea timpurie a posibilelor modificări ale bonității contrapărților, inclusiv efectuarea revizuirilor regulate ale garanțiilor. Nivelul riscului de contrapartidă este stabilit prin utilizarea unui sistem de clasificare a riscului de credit, care atribuie fiecărei contrapartide un rating al riscului. Evaluările riscului sunt supuse unei revizuirii periodice. Procesul de revizuire a calității creditului urmărește să îi permită băncii să evalueze pierderile potențiale ca urmare a riscurilor la care este expusă și să ia măsuri de corectare.

Evaluarea pierderilor

În scopuri contabile, Banca utilizează un model al pierderii suportate pentru recunoașterea pierderilor din active financiare depreciate. Acest lucru înseamnă că pierderile pot fi recunoscute numai atunci când a fost observată o dovadă obiectivă a unui eveniment de pierdere specifică. Evenimente declanșatoare includ următoarele:

- O încălcare a contractului, cum ar fi incapacitatea de plată
- În cazul în care Banca acordă clientului o concesiune ca urmare a confruntării cu dificultăți financiare a clientului.
- Devine probabil ca clientul va intra în faliment sau va avea loc o reorganizare financiară
- Alte date observabile care sugerează că există o scădere a fluxurilor de numerar viitoare estimate din credite

Această abordare diferă de modelul pierderii așteptate utilizat în scopuri de reglementare de capital, în conformitate cu Basel II.

Provizioanele evaluate individual

Banca stabilește provizioanele corespunzătoare pentru fiecare împrumut semnificativ în mod individual sau în avans printr-o abordare individuală, luându-se în considerare eventualele plăți restante ale dobânzilor, scăderile ratingului de credit sau încălcarea clauzelor inițiale ale contractului. Elementele luate în considerare la determinarea mărimii provizioanelor includ sustenabilitatea planului de afaceri al contrapartidei, capacitatea sa de a îmbunătăți performanța în cazul în care acesta este într-o dificultate financiară, încasările viitoare proiectate și rambursarea așteptată ca urmare a falimentului, disponibilitatea altui sprijin financiar, valoarea realizabilă a garanției precum și durata fluxurilor de trezorerie preconizate. Provizioanele sunt evaluate la fiecare dată de raportare, cu excepția cazului în care circumstanțele neprevăzute necesită o atenție deosebită.

Provizioanele evaluate colectiv

Provizioanele sunt evaluate în mod colectiv pentru pierderi la credite (inclusiv carduri de credit, ipoteci rezidențiale, credite fără gaj acordate consumatorilor) și pentru expunerile semnificative la nivel individual cu excepția expunerilor depreciate (neperformante).

Garanția

Tipul garanției și valoarea depinde de evaluarea riscului de credit al contrapartidei.

Instrucțiunile curente indică criteriile de acceptabilitate și evaluare a fiecărui tip de garanție.

Principalele tipuri de garanții obținute sunt următoarele: garanții imobiliare (rezidențiale, comerciale, terenuri), stoc de mărfuri și materiale, creanțe comerciale, titluri de valoare, numerar și alte tipuri (dacă obiectul pot fi identificat, evaluat și gajat).

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului

Riscul de credit (continuare)

Banca obține garanții de la societățile-mamă pentru împrumuturile acordate filialele lor. Banca monitorizează valoarea de piață a garanției și solicită garanții suplimentare, în conformitate cu acordul de bază.

Este politica Băncii de a elimina proprietățile luate în posesie într-un mod ordonat. Veniturile obținute sunt utilizate pentru a reduce sau de a rambursa soldurile restante. În general, Banca nu folosește proprietăți reposedate pentru utilizare comercială.

Concentrări și Expuneri

Majoritatea concentrărilor de riscuri de credit sunt generate de amplasarea și tipul clientului în raport cu investițiile, creditele, avansurile și garanțiile acordate de Bancă. Banca nu are o expunere semnificativă față de orice persoană fizică client sau parte contractantă. Activitatea de creditare a Băncii se desfășoară în Republica Moldova. Abilitatea debitorilor de a-și rambursa datoriile depinde de un șir de factori, inclusiv solvabilitatea financiară a fiecărui debitor în parte, și a economiei Republicii Moldova în ansamblu. Portofoliul de credite cuprinde credite acordate la aproximativ 1,055 de persoane juridice (2015: 893) și 53,884 persoane fizice (2015: 49,405).

Expunerea maximală a riscului de credit fata de orice client sau parte contractanta la 31 decembrie 2016 a fost de MDL'000 129,136 (2015: MDL'000 137,159).

La 31 decembrie 2016, suma celor mai mari zece datorii nete la credite constituie MDL'000 813,332 (31 decembrie 2015: MDL'000 882,080).

Tabelul de mai jos reprezintă expunerile la riscul de credit structurate pe categorii de profil de risc (a se vedea următoarea descriere a profilurilor).

Categoria 1-6: risc scăzut reprezintă o evaluare internă sănătoasă, expuneri restante la nu mai mult de 30 de zile

Categoria 7: lista de monitorizare reprezintă evaluarea pentru clienții considerați ca fiind sensibili datorită prezenței elementelor care indică situația vulnerabilă.

Categoria 8: îndoielnic, reprezintă ratingul pentru clienții cu indicii de deteriorare semnificativă a situației financiare a contrapartidei, cu sau fără datorii neplătite. Contrapărțile în mod implicit în faza precontencioasă sunt evaluate în această categorie.

Categoria 9: îndoielnic, reprezintă rating-ul când cel puțin o incapacitate de plată a fost notată și a fost inițiată o procedură de recuperare.

Categoria 10: îndoielnic, reprezintă rating-ul în cazul în care contrapartida operează într-un cadru legal. Intrarea în faza de litigiu.

Note Explicative la Situațiile Financiare
24 Gestionarea riscului (continuare)
Riscul de credit (continuare)

	Credite și avansuri acordate clienților Persoane Juridice		Credite și avansuri acordate clienților Persoane Fizice		Credite și avansuri acordate Băncii Centrali și altor bănci		Hărții de valoare investiționale	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
(in mii lei moldovenești)								
Pierderi individuale								
Categoria 1-6: risc scăzut	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 7: supravegheate	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	73,551	50,010	31,212	6,365	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	37,283	63,273	46,704	16,468	-	-	-	-
Valoarea brută	110,834	113,283	77,916	22,833	-	-	-	-
Defalcări p/u pierderi	(72,721)	(87,837)	(69,504)	(17,797)	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	38,113	25,446	8,412	5,036	-	-	-	-
Pierderi colective								
Categoria 1-6: risc scăzut	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 7: supravegheate	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	15,064	27,324	11,019	3,522	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	12	25,585	430	441	-	-	-	-
Valoarea brută	15,076	52,909	11,449	3,963	-	-	-	-
Defalcări p/u pierderi	(4,925)	(18,942)	(6,777)	(2,233)	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	10,151	33,967	4,672	1,730	-	-	-	-
Restante, dar nedepreciate								
Categoria 1-6: risc scăzut	88,385	31,973	10,073	94,422	-	-	-	-
Categoria 7: supravegheate	17,211	29,465	124,276	18,852	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	0	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	0	-	-	-	-	-	-	-
Valoarea brută	105,596	61,438	134,349	113,274	-	-	-	-
Defalcări p/u pierderi	(5,414)	(5,537)	(5,742)	(4,059)	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	100,182	55,901	128,607	109,215	-	-	-	-
Credite care nu sunt depreciate sau expirate								
Categoria 1-6: risc scăzut	1,909,997	2,170,937	1,528,557	1,111,822	3,513,862	2,622,535	1,080,993	429,863
Categoria 7: supravegheate	165,836	239,430	11,253	708	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	-	-	-	-	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	-	-	-	-	-	-	-	-
Valoarea brută	2,075,833	2,410,367	1,539,810	1,112,530	3,513,862	2,622,535	1,080,993	429,863
Defalcări p/u pierderi	(22,188)	(32,672)	(6,584)	(3,945)	-	-	-	-
Valoarea de bilanț	2,053,645	2,377,695	1,533,226	1,108,585	3,513,862	2,622,535	1,080,993	429,863
Valoarea totală de bilanț	2,202,091	2,493,009	1,674,917	1,224,566	3,513,862	2,622,535	1,080,993	429,863

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Deprecierea creditelor și a hârtiilor de valoare

Creditele și hârtiile de valoare depreciate sunt acele credite și hârtii de valoare, pentru care Banca determină că este probabil că va fi incapabilă să colecteze toate plățile aferente principalului și dobânzilor datorate în conformitate cu condițiile contractuale prevăzute prin aranjamentele creditului / hârtiei de valoare.

Credite restante dar nedepreciate

Creditele care sunt restante dar nedepreciate sunt acele credite, pentru care dobânda contractuală sau corpul creditului sunt restante însă banca consideră că nu este cazul pentru depreciere ca urmare a nivelului de asigurare sau de garanții reale și/sau a gradului de colectare a sumelor datorate băncii. Credite care nu sunt expirate sau depreciate

Credite ce nu sunt restante nici depreciate

Această categorie include creditele și hârtiile de valoare pentru care rata de pierdere este egală cu zero. Creditele și avansurile acordate clienților incluse în această categorie reprezintă creditele ipotecare și de construcție și dezvoltare, pentru care rata de neplată și survenire a pierderii este considerată de a fi zero datorită acoperii prin gaj solvabil, care este în medie la nivel de 153% din suma acordată, rata scăzută la restante și ridicată la recuperarea garanțiilor în trecut.

Creditele cu termenele renegociate

Creditele cu termenele renegociate sunt acele credite care au fost restructurate datorită înrăutățirii stării financiare a debitorului și pentru care Banca a făcut concesiuni care în alta situație nu ar fi fost calculate. Odată renegociat, creditul rămâne în categoria de risc corespunzătoare, bazat pe evaluarea riscului la momentul renegocierii, indiferent de performanțele satisfăcătoare după restructurare.

Defalcările pentru pierderi din deprecierea

Banca stabilește defalcări pentru reduceri pentru pierderi care reprezintă estimările sale privind pierderile ce ar surveni în portofoliul său de credite. Principalele componente ale acestor defalcări sunt componenta pierderii specifice legată de expunerile semnificative individuale, și defalcările colective privind reducerile pentru pierderi la credite stabilite pentru grupuri omogene de active în legătură cu pierderile la credite, ce au survenit, dar neidentificate încă, ca urmare a evaluării individuale privind deprecierea.

Politica privind casarea creditelor

Banca trece la scăderi soldul unui credit / hârtii de valoare (și oricare provizioane privind pierderile din depreciere) în cazurile în care Banca determină că creditele / hârtiile de valoare sunt ne-colectabile. Această determinare este efectuată după examinarea informației cum ar fi modificări semnificative în statutul financiar al debitorului / emitentului astfel încât debitorul / emitentul nu-și poate onora obligațiile de plată, sau încasările din vânzarea gajului nu vor fi suficiente pentru rambursarea integrală a expunerii. Expunerile neasigurate prin gaj (creditele neasigurate de consum) sunt casate după o restanță de 180 de zile. Expunerile asigurate prin garanții reale sunt casate cu condiția că toate acțiunile de recuperare s-au făcut și există o bază pentru a concluziona că expunerea nu poate fi recuperată. Casarea poate fi condiționată de următoarele evenimente: împrumutatul nu poate recupera datoria privind vânzarea de gaj, garanția este descongestionată sau depreciată, expunerea este dubioasă mai mult de 5 ani.

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Analiza activelor individuale depreciate:

(în mii lei moldovenești)	Credite și avansuri acordate clienților		Credite și avansuri acordate băncilor		Hârtii de valoare investiționale	
	Brut	Net	Brut	Net	Brut	Net
31 decembrie 2016						
Categoria 1-6: risc scăzut	-	-	-	-	-	-
Categoria 7: supravegheate	-	-	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	104,763	43,091	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	83,987	3,434	-	-	-	-
Total	188,750	46,525	-	-	-	-
31 decembrie 2015						
Categoria 1-6: risc scăzut	-	-	-	-	-	-
Categoria 7: supravegheate	-	-	-	-	-	-
Categoria 8: dubioase	56,375	28,324	-	-	-	-
Categoria 9-10: neperformante	79,741	2,158	-	-	-	-
Total	136,116	30,482	0	0	0	0

Analiza pe termene a creditelor expirate dar pentru care nu s-au calculat provizioanele, divizate pe clase de active financiare la 31 decembrie 2016 și 2015 este prezentată mai jos:

(în mii lei moldovenești)	Mai puțin de 30 zile	31 și 60 zile	61 și 90 zile	Mai mult de 91 zile	Total
Credite și avansuri acordate clienților					
31 decembrie 2016					
Creditarea corporativa	82,968	-	-	-	82,968
Creditarea business-ului mic	20,640	8,952	6,396	659	36,647
Credite de consum	57,619	12,318	3,480	8	73,425
Credite imobiliare	37,551	6,479	2,728	-	46,758
	198,778	27,749	12,604	667	239,798
31 decembrie 2015					
Creditarea corporativa	20,703	-	-	-	20,703
Creditarea business-ului mic	32,128	2,403	6,203	-	40,734
Credite de consum	47,330	8,241	3,589	1,138	60,298
Credite imobiliare	45,549	6,834	591	-	52,974
	145,710	17,478	10,383	1,138	174,709

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Analiza activelor colective depreciate:

În conformitate cu exercițiul de testare la stress, Banca a evaluat sensibilitatea pierderilor de la schimbări în parametrii-cheie de risc. Două scenarii adverse, stres și cel mai rău, caracterizate printr-o deteriorare progresivă a contextului macroeconomic, atât la nivel național cât și la internațional, au fost utilizate pentru evaluarea impactului, printre alte elemente, cu privire la rata de recuperare și la rata de rambursare care aparțin portofoliului de credite.

Banca a elaborat patru scenarii pentru analiza de sensibilitate, două din care sînt bazate pe creșterea/descreșterea cu 5 puncte de bază la PD (probabilitatea de nerambursare) și LGD constantă (pierderea așteptată în caz de nerambursare) și două bazate pe creșterea/descreșterea LGD cu 10 puncte de bază și PD constantă.

Schimbarea in PD cu 5%:

	Provizion Total 2016 Contabilizat	Schimbare în baza de puncte	Provizion Total Simulat	Creșterea/Scadere a in Stocul Total de Provizion, MDL	Creșterea/Scadere a in Stocul Total de Provizion, %
(in mii lei moldovenești)					
Retail	89,341	+ 5%	145,500	56,159	63%
		- 5%	86,587	(2,754)	-3%
Non Retail	114,575	+ 5%	167,123	52,547	46%
		- 5%	106,276	(8,300)	-7%
	203,916				

Schimbarea in LGD cu 10%:

	Provizion Total 2016 Contabilizat	Schimbare în baza de puncte	Provizion Total Simulat	Creșterea/Scadere a in Stocul Total de Provizion, MDL	Creșterea/Scadere in Stocul Total de Provizion, %
(in mii lei moldovenești)					
Retail	89,341	+ 10%	91,642	2,301	3%
		-10%	86,747	(2,594)	-3%
Non Retail	114,575	+ 10%	121,388	6,812	6%
		- 10%	106,420	(8,156)	-7%
	203,916				

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Valoarea de bilanț după clasa de active financiare pentru care termenele au fost renegociate la 31 decembrie 2016 și 2015 este analizată mai jos:

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(in mii lei moldovenești)		
Credite și avansuri acordate clienților		
Creditarea corporativă	-	119,109
Creditarea micului business	72,027	156,325
Credite de consum	832	318
Credite imobiliare	-	116
	72,859	275,868

Expunerea maximă la riscul de credit

În tabelul de mai jos este prezentat expunerea maximă la riscul de credit pentru componentele de bilanț. Expunerea maximă este prezentată brut, înainte de efectul de reducere prin intermediul «master netting» și contractelor de gaj.

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(in mii lei moldovenești)		
Plasamente la Banca Centrală	1,770,479	1,361,690
Credite și avansuri acordate băncilor	1,743,383	1,260,845
Hârtii de valoare investiționale	1,079,349	428,224
Credite și avansuri acordate clienților	4,070,862	3,890,597
Alte active	21,035	21,822
Total	8,685,108	6,963,178
Angajamente (Nota 24)	959,066	995,720
Total expunere la riscul de credit	9,644,174	7,958,898

Gajul

Banca deține gaj la creditele și avansurile acordate clienților în formă de drepturi legale ipotecare asupra proprietății, stocurilor de materiale și echipament, cât și garanții corporative și depozite de numerar. Valoarea justă a gajului plasat ca pierdere individuală la 31 decembrie 2016 estimat la MDL'000 46,525 (31 decembrie 2015: MDL'000 30,842). Valoarea justă a gajului plasat pentru creditele expirate dar pentru care nu s-a calculat provizionul la 31 decembrie 2016 estimat la MDL'000 239,798 (31 decembrie 2015: MDL'000 174,709).

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Gajul, în general, este menținut la creditele și avansurile acordate băncilor, cu excepția cazului când hârtiile de valoare sunt deținute separat de acordurile de răscumpărare inversă și activitatea de împrumut a hârtiilor de valoare. Gajul de obicei nu este menținut la hârtii de valoare și astfel de gajuri nu au fost menținute la 31 decembrie 2016 and 2015.

Banca monitorizează concentrarea riscului de credit după sectoare și amplasarea geografică. Analiza concentrărilor riscului de credit la data de raportare este prezentată în continuare:

	Credite și avansuri acordate clienților		Credite și avansuri acordate băncilor		Hârtii de valoare investiționale	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
(în mii lei moldovenești)						
Concentrarea după sectoare						
Stat	-	-	-	-	1,079,349	428,224
Banca Centrală	-	-	1,770,479	1,361,690	-	-
Bănci comerciale	-	-	1,743,383	1,260,845	1	1
Persoane fizice	1,388,719	1,224,572	-	-	-	-
Clienți	2,488,289	2,493,003	-	-	1,643	1,638
Conturi extrabilanțiere:						
Persoane fizice	90,098	82,517	-	-	-	-
Clienți	858,906	892,846	-	-	-	-
	4,826,012	4,692,938	3,513,862	2,622,535	1,080,993	429,863
Concentrarea după locație						
Moldova	4,665,951	4,537,639	1,770,479	1,361,690	1,080,993	429,863
CSI	3,068	134	3,625	1,451	-	-
UE	148,940	151,716	1,714,606	1,247,020	-	-
SUA	-	-	25,152	12,374	-	-
Alte	8,053	3,449	-	-	-	-
	4,826,012	4,692,938	3,513,862	2,622,535	1,080,993	429,863

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Eventualități și angajamente condiționale

Banca are în orice moment angajamente neexecutate de prelungire a creditelor. Aceste angajamente condiționale iau forma creditelor și liniilor de credit aprobate.

Banca acordă garanții financiare și acreditive în numele clienților pentru a garanta terților executarea angajamentelor și achitarea plăților de către aceștia. Aceste acorduri au termene fixe și de regulă se extind pentru o perioadă de până la un an. Garanțiile sunt asigurate prin acorduri de cesiune de creanță și alte tipuri de gaj.

Sumele reflectate în tabelul garanțiilor emise și acreditivelor acoperite, reprezintă valoarea contabilă a pierderii maxime ce ar fi recunoscută la data bilanțului contabil în cazul în care părțile implicate în acorduri nu și-ar îndeplini deloc obligațiunile contractuale stipulate și nu vor oferi garanții Băncii. Riscul de credit este redus prin calitatea gajului (depozite, imobil, etc.).

Sumele stipulate în acordurile de obligații și angajamente condiționale sunt expuse pe categorii în următorul tabel. Sumele reflectate drept angajamente presupun că sumele respective sunt avansate în totalitate.

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(in mii lei moldovenești)		
Angajamente de a acorda împrumuturi	652,327	630,660
Garanții emise	288,983	362,502
Acreditiv	17,756	2,558
	959,066	995,720

Aceste eventualități și angajamente condiționale implică un risc extrabilanțier, deoarece în bilanțul contabil sunt prezentate doar cheltuielile de organizare și cele aferente acumulării unor pierderi probabile până la executarea deplină sau expirarea angajamentelor condiționale. O mare parte din obligațiile și angajamentele condiționale expiră fără a fi avansate total sau parțial și, prin urmare, sumele reflectate nu reprezintă fluxuri de mijloace bănești preconizate viitoare. Politica Băncii prevede emiterea doar a acreditivelor acoperite. Toate acreditivul sunt asigurate prin blocarea unui depozit în contul clientului, sau cu alte tipuri de gaj. La sfârșitul anului 2016 provizionul pentru angajamentele de acordare a împrumuturilor este în valoare totală de MDL'000 6,329 (31 decembrie 2015: MDL'000 10,651), iar pentru garanțiile emise MDL'000 3,733 (31 decembrie 2015: MDL'000 11,110).

La situația din 31 decembrie 2016 Banca a emis contra-garanții bancare în favoare SG Paris în cadrul operațiunilor de garantare comercială, în sumă de MDL'000 44,023 (31 decembrie 2015: MDL'000 25,851).

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Datorii contingente

La data de 31 decembrie 2016 și 2015 Banca acționează în calitate de reclamant într-o serie de litigii.

Acțiunile în instanța de judecată

Litigii sunt frecvente în practica bancară datorită naturii acestui business.

Banca dispune de politici și controale formalizate pentru gestionarea dosarelor juridice în instanța de judecată. Odată ce Banca obține opinia profesională și valoarea pierderilor este estimată în mod rezonabil, Banca înregistrează ajustările aferente tuturor efectelor nefavorabile asupra poziției sale financiare, ca urmare a dosarelor juridice în instanța de judecată. La sfârșitul anului Banca a avut câteva dosare juridice nerezolvate pentru care au fost formate provizioanele înregistrate și raportate în situațiile financiare. Două dintre cele mai semnificative, fiind: o creanță privind retragerea neautorizată a mijloacelor dintr-un cont terț, niște penalități controversate datorate autorităților fiscale și un litigiu în legătură cu revendicările unui terț privind eliminarea sechestrului din conturile sale debitoare. Posibile plăți ce pot rezulta din aceste litigii, bazându-se pe statutul curent al procedurii legale, sunt estimate la MDL'000 2,765 (2015: MDL'000 9,957), (Nota 21), în timp ce termenele de plată nu sunt cunoscute cu certitudine.

Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul pe care Banca îl va înregistra în caz de dificultate a onorării obligațiilor rezultând din obligațiile financiare.

Gestionarea riscului de lichiditate

Poziția Băncii privind managementul lichidității este de a asigura, în măsura cea mai mare posibilă, că va avea suficientă lichiditate pentru a-și onora obligațiile la scadență, în condiții normale sau de criză, fără a suporta pierderi inacceptabile sau riscând să dăuneze reputației Băncii.

Pe termen scurt lichiditatea este gestionată de către Trezorerie în baza informației primite de la alte entități de afaceri privind profilul lichidității activelor și obligațiilor lor financiare și a detaliilor privind fluxurile viitoare de mijloace bănești ce pot fi obținute din activitatea de afaceri prognozată în viitor. Trezoreria astfel menține un portofoliu al activelor lichide pe termen scurt, compus în mare parte din hârtii de valoare investiționale lichide pe termen scurt, credite și avansuri băncilor și alte facilități interbancare, în scopul asigurării menținerii unei lichidități suficiente a întregii Băncii.

Pe termen mediu și lung lichiditatea este gestionată prin intermediul serviciului de gestionare a activelor și pasivelor care raportează comitetului ALCO privind necesitățile de finanțare viitoare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de lichiditate (continuare)

Tabelul de mai jos însumează obligațiile Băncii după maturități la 31 decembrie 2016 și 2015, în funcție de perioadele reziduale până la data de rambursare.

	Total	Scadența reziduală mai mică de 1 lună	Scadența reziduală între 1 lună și 1 an	Scadența reziduală între 1 și 5 ani	Scadența reziduală mai mare de 5 ani
(in mii lei moldovenești)					
La 31 decembrie 2016					
Datorii față de bănci și față de clienți	7,119,551	1,308,910	3,431,951	1,740,087	638,603
Datorii emise și alte împrumuturi	452,329	33,820	242,411	174,309	1,789
Total datorii financiare	7,571,880	1,342,730	3,674,362	1,914,396	640,392
La 31 decembrie 2015					
Datorii față de bănci și față de clienți	5,623,737	3,701,788	1,796,665	124,604	680
Datorii emise și alte împrumuturi	533,008	5,147	184,992	314,418	28,451
Total datorii financiare	6,156,745	3,706,935	1,981,657	439,022	29,131

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul de piață

Riscul de piață este riscul modificării prețurilor de piață, cum ar ratele dobânzilor, prețul acțiunilor, cursurile de schimb valutare și a marjelor creditare care vor afecta Banca sau valoarea instrumentelor sale financiare deținute. Obiectivul managementului riscului de piață este managementul și controlul expunerilor la riscul de piață în limita parametrilor acceptabili, optimizând rezultatul riscului.

La sfârșitul anilor 2016 and 2015 Banca nu avea portofolii deținute pentru tranzacționare și expunerea sa față de riscul de prețuri era nesemnificativă.

Riscul ratei dobânzii

Activitatea Băncii este expusă riscului aferent fluctuației ratei dobânzii, ce se exprimă prin faptul că activele și obligațiile purtătoare de dobândă devin scadente sau își modifică valoarea în termene sau sume diferite. Activitățile de gestiune a riscurilor au ca obiectiv optimizarea venitului net aferent dobânzilor, cu condiția ca nivelurile ratei dobânzii cotate pe piață să fie corelate la strategiile de afaceri ale Băncii.

Sensibilitatea asupra venitului net din dobânzi al Băncii este analizată separat pentru rate variabile (ca efect al modificărilor ratei dobânzii pentru active și pasive cu rată variabilă) și ratele fixe (prin reevaluarea activelor financiare cu rată fixă pentru efectele schimbărilor asumate asupra ratelor dobânzilor, bazate pe pe presupunerea că există modificări paralele în curba de randament). În funcție de evoluția pieței financiare, Banca estimează o fluctuație de +/- 100 puncte de bază pentru activele și pasivele sale și determina impactul acestei fluctuații asupra venitului net din dobânzi.

	Schimbare în baza de puncte	Sensibilitatea la ratele variabile	Sensibilitatea la ratele fixe 31 decembrie 2016				Total
			0-to 6 months	6 months to 1 year	1 to 5 years	> 5 years	
(în '000 MDL)							
MDL	+100	(8,825)	(1,636)	(1,881)	5,813	19,977	22,273
EUR	+100	(6,973)	(323)	407	5,570	(82)	5,572
USD	+100	(1,999)	(110)	148	2,257	(153)	2,142
Total		(17,797)	(2,069)	(1,326)	13,640	19,742	29,987
MDL	-100	8,825	1,656	1,912	(6,070)	(21,462)	(23,964)
EUR	-100	6,973	326	(415)	(5,778)	89	(5,778)
USD	-100	1,999	112	(151)	(2,336)	167	(2,208)
Total		17,797	2,094	1,346	(14,184)	(21,206)	(31,950)

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

	Schimbare în baza de puncte	Sensibilitatea la ratele variabile	Sensibilitatea la ratele fixe 31 decembrie 2015				Total
			0-to 6 months	6 months to 1 year	1 to 5 years	> 5 years	
(în '000 MDL)							
MDL	+100	(606)	(708)	(1,762)	3,183	8,903	9,615
EUR	+100	(52)	833	1,174	2,854	(357)	4,504
USD	+100	(361)	(80)	(115)	389	(161)	33
Total		(1,019)	45	(703)	6,426	8,385	14,152
MDL	-100	606	716	1,787	(3,293)	(9,359)	(10,149)
EUR	-100	52	(845)	(1,195)	(2,920)	388	(4,572)
USD	-100	361	81	117	(370)	176	4
Total		1,019	(49)	710	(6,584)	(8,795)	(14,718)

Riscul valutar

Banca este expusă riscului valutar prin tranzacțiile cu valută străină față de leul moldovenesc. Există de asemenea un risc bilanțier ca obligațiile monetare nete exprimate în valute străine vor avea o valoare mai mare când vor fi convertite în lei moldovenești ca rezultat al mișcărilor valutare.

Banca își gestionează expunerea la variațiile ratelor de schimb prin modificarea structurii activelor și obligațiilor. Principalele valute străine deținute de Bancă sunt Euro, dolarul SUA, și RUB. Banca efectuează operațiuni atât în valuta locală cât și în valută străină și monitorizează expunerea sa valutară zilnic și își închide pozițiile valutare prin intermediul limitelor individuale definite stabilite de BNM pentru fiecare valută în parte și pe total. Banca are ca scop să minimizeze expunerea sa la riscul valutar prin menținerea unei poziții valutare deschise la un nivel minim.

Expunerea Băncii la riscul aferent activității de tranzacționare generează câștiguri și pierderi provenite din variația cursului valutar ce sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare. Aceste expuneri cuprind activele și obligațiile monetare ale Băncii ce nu sunt denominate în moneda de măsură utilizată de Bancă.

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul valutar (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată informația privind efectul profitului net înainte de impozitare și efectul în capital din modificările ratelor valutilor străine în raport cu MDL:

	Decalajul valutar	Creșterea ratei	Efectul Venit/Pierdere	Efectul in capital	Scăderea ratei	Efectul Venit/Pierdere	Efectul in capital
(în mii lei moldovenești)							
31 decembrie 2016							
EUR	25,046	+10%	2,505	2,204	-10%	(2,505)	(2,204)
Dolari SUA	60,556	+10%	6,056	5,329	-10%	(6,056)	(5,329)
31 decembrie 2015							
EUR	(14,830)	+10%	(1,305)	(1,148)	-10%	1,305	1,148
Dolari SUA	16,917	+10%	1,489	1,310	-10%	(1,489)	(1,310)

Valorile activelor și obligațiilor deținute în MDL și valute străine la 31 decembrie 2016 și 31 decembrie 2015 pot fi analizate după cum urmează:

31 decembrie 2016	Euro	Dolar SUA	MDL	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)					
Active					
Numerar și plasamente la Banca Centrală	399,304	237,860	1,415,885	58,388	2,111,437
Credite și avansuri acordate băncilor	1,248,299	433,204	-	61,809	1,743,312
Instrumente financiare – credite și creanțe	-	-	1,079,349	-	1,079,349
Active financiare – disponibile pentru vânzare	-	-	1,644	-	1,644
Credite și avansuri acordate clienților, net	947,613	696,261	2,233,134	-	3,877,008
Alte active	4,896	3,010	8,248	1,586	17,740
Total active	2,600,112	1,370,335	4,738,260	121,783	8,830,490
Datorii					
Datorii față de Banca Centrală	-	-	52	-	52
Datorii față de bănci	1,399	1,931	731	-	4,061
Datorii față de clienți	2,322,127	1,311,245	3,350,723	63,327	7,047,422
Împrumuturi de la IFI	216,845	10,756	193,467	-	421,068
Swap-uri EUR/USD, EUR/RUB	41,779	22,329	-	(65,071)	(963)
Alte datorii	41,713	3,069	92,180	-	136,962
Total datorii	2,623,863	1,349,330	3,637,153	(1,744)	7,608,602
Poziția netă la 31 decembrie 2016	(23,751)	21,005	1,101,107	123,527	1,221,888

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul valutar (continuare)

31 decembrie 2015	Euro	Dolar SUA	MDL	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)					
Active					
Numerar și plasamente la Banca Centrală	343,556	251,508	1,103,108	43,287	1,741,459
Credite și avansuri acordate băncilor	756,330	455,257	-	49,258	1,260,845
Instrumente financiare – credite și creanțe	-	-	428,224	-	428,224
Active financiare – disponibile pentru vânzare	-	-	1,639	-	1,639
Credite și avansuri acordate clienților, net	861,448	854,735	2,001,391	-	3,717,575
Alte active	11,720	1,655	8,316	156	21,848
Total active	1,973,054	1,563,155	3,542,678	92,701	7,171,590
Datorii					
Datorii față de Banca Centrală	-	-	84	-	84
Datorii față de bănci	1,086	964	570	-	2,620
Datorii față de clienți	1,842,715	1,314,325	2,339,690	44,951	5,541,681
Împrumuturi de la IFI	129,333	208,953	151,362	-	489,648
Swap-uri EUR/USD, EUR/RUB	34,365	4	-	(34,363)	6
Alte datorii	49,115	21,999	62,773	8	133,895
Total datorii	2,056,614	1,546,245	2,554,479	10,596	6,167,934
Poziția netă la 31 decembrie 2015	(83,560)	16,910	988,199	(82,105)	1,003,656

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Gestionarea riscului (continuare)

Riscul operațional

Riscul operațional este riscul pierderii directe sau indirecte, generat de o serie de cauze asociate cu procesele, personalul, tehnologiile și infrastructura Băncii, dar și de factori externi, cu excepția riscurilor de credit, de piață și de lichiditate, cum sunt factorii generați de prevederile legale și normative și de standardele general acceptate de etică corporativă. Riscurile operaționale sunt generate de toate operațiunile Băncii și constituie un pericol pentru toate entitățile comerciale.

Obiectivul Băncii este gestionarea riscului operațional pentru a echilibra evitarea pierderilor financiare și prejudiciilor aduse reputației Băncii cu eficiența generală a costului și pentru a evita procedurile de control ce limitează inițiativa și creativitatea.

Responsabilitatea primară pentru elaborarea și implementarea controalelor de depistare a riscurilor operaționale este atribuită managerului șef din fiecare unitate comercială. Responsabilitatea este confirmată prin elaborarea unor standarde generale ale Băncii privind gestiunea riscurilor operaționale în următoarele domenii:

- Cerințe privind delimitarea corespunzătoare a funcțiilor, inclusiv autorizarea independentă a tranzacțiilor
- Cerințe privind verificarea și monitorizarea tranzacțiilor
- Respectarea prevederilor normative și legale
- Documentarea controalelor și procedurilor
- Cerințe privind estimarea periodică a riscurilor operaționale și caracterul adecvat al controalelor și procedurilor de eliminare a riscurilor depistate
- Cerințe privind raportarea pierderilor operaționale și acțiunile de remediere propuse
- Elaborarea planurilor de cheltuieli neprevăzute
- Instruire și dezvoltare profesională
- Standarde etice și comerciale
- Reducerea riscurilor, inclusiv asigurările, în cazul în care se dovedește eficient.

25 Gestionarea Capitalului

Obiectivele Băncii în timpul gestionării capitalului constau în protejarea capacității Băncii conform principiului continuității întreprinderii pentru a produce profit acționarilor și beneficii altor mandatar și pentru a menține o structură optimă de capital pentru a reduce costurile capitalului.

Pentru a menține sau ajusta structura capitalului, Banca poate ajusta cantitatea dividendelor plătite acționarilor, rentabilitatea capitalului acționarilor, să emită acțiuni noi sau să vândă activele pentru a reduce datoria. Nu au fost modificări în obiective, politici și procese din perioadele precedente.

Suficiența capitalului și capitalul normativ sunt monitorizate de managementul Băncii, tehnici bazate pe îndrumările elaborate de Banca Națională a Moldovei.

Note Explicative la Situațiile Financiare

25 Gestionarea Capitalului (continuare)

Banca Națională a Moldovei impune ca fiecare Banca sa mențină un nivel minim al capitalului normativ total la 31 decembrie 2016 (MDL'000 200,000), și menține a rata a capitalului normativ total la activele ponderate la risc de 16%.

În timpul anilor trecuți, Banca a îndeplinit pe deplin toate condițiile impuse cu privire la capitalul normativ total.

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(mii MDL)		
Capitalul de gradul I	1,235,677	1,036,747
Acțiuni ordinare	99,944	99,944
Acțiuni preferențiale necumulative, emise cu termen nelimitat	0	-
Surplus de capital	151,410	151,410
Profitul nedistribuit și rezervele formate din profit	1,145,475	926,624
Mărimea calculată dar nerezervată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale	133,268	110,449
Imobilizări necorporale nete	27,884	30,782
Capitalul de gradul II	0	-
Acțiuni preferențiale cumulative și parțial cumulative cu scadența nefixată	0	-
Surplusul de capital atribuit acțiunilor preferențiale cumulative și parțial cumulative	0	-
Datorii subordonate cu scadență nefixată	0	-
Datorii subordonate cu scadență și acțiuni preferențiale cu termen limitat	0	-
Reevaluarea valorilor mobiliare ale unor emitenți	0	-
Mărimea capitalului de gradul II care depășește mărimea capitalului de gradul I	0	-
Total capital de gradul I și capital de gradul II	1,235,677	1,036,747
Cotele de participare în capitalul altor bănci	1	1
Capitalul normativ total	1,235,676	1,036,746
Suficiența capitalului	31.26%	27.73%

Note Explicative la Situațiile Financiare

26 Numerar și echivalente de numerar

	Nota	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
(în mii lei moldovenești)			
Numerar	11	340,958	379,770
Plasamente la Banca centrală	11	41,440	148,313
Credite și avansuri acordate băncilor, net	12	1,743,383	1,260,845
Active financiare – păstrate până la scadență	14	380,479	-
		2,506,260	1,788,928

Plasamentele la Banca Centrală care reprezintă rezervele obligatorii nu sunt disponibile pentru finanțarea operațiunilor zilnice ale Băncii, de aceea acestea sunt excluse din categoria numerarului și echivalentelor de numerar. Acesta include soldul conturilor curente în relațiile cu banca centrală prezentate în nota 11 în valoare de MDL'000 1,233,250 redus de nivelul rezervelor obligatorii deținute în MDL (MDL'000 1,191,810).

Investițiile financiare - credite și creanțe sunt certificatele BNM și reprezintă investițiile pe termen scurt, scadente până la două săptămâni, și sunt supuse unui risc nesemnificativ de schimbare a valorii.

27 Analiza activelor și datoriilor pe termene de scadență

În tabelul de mai jos este prezentată analiza activelor și datoriilor din punct de vedere al termenului așteptat de recuperare sau decontare al acestora.

31 decembrie 2016	31 decembrie 2016		Total
	Până la 12 luni	Mai mult de 12 luni	
(în mii lei moldovenești)			
Active			
Numerar și plasamente la Banca Centrală	1,550,660	560,777	2,111,437
Credite și avansuri acordate băncilor	1,743,383	-	1,743,383
Active financiare - păstrate până la scadență	1,079,349	-	1,079,349
Active financiare – disponibile pentru vânzare	-	1,644	1,644
Credite și avansuri acordate clienților, net	2,094,752	1,782,256	3,877,008
Alte active	28,427	-	28,427
Total active	6,496,571	2,344,677	8,841,248
Datorii			
Datorii față de Banca Centrală	33	19	52
Datorii față de bănci	4,061	-	4,061
Datorii față de clienți	4,676,691	2,370,731	7,047,422
Împrumuturi de la IFI	261,974	159,094	421,068
Alte datorii	136,962	-	136,962
Total datorii	5,079,721	2,529,844	7,609,565
Net	1,416,850	(185,167)	1,231,683

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Analiza activelor și datoriilor pe termene de scadență (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă activele și pasivele, analizate în funcție de momentul în care se așteaptă să fie recuperate sau decontate.

31 decembrie 2015	Până la 12 luni	Mai mult de 12 luni	Total
<i>(în mii lei moldovenești)</i>			
Active			
Numerar și plasamente la Banca Centrală	1,357,519	383,940	1,741,459
Credite și avansuri acordate băncilor	1,260,845	-	1,260,845
Active financiare – credite și creanțe	425,674	2,550	428,224
Active financiare – disponibile pentru vânzare	-	1,639	1,639
Credite și avansuri acordate clienților, net	1,951,241	1,766,334	3,717,575
Alte active	21,848	-	21,848
Total active	5,017,127	2,154,463	7,171,590
Datorii			
Datorii față de Banca Centrală	33	51	84
Datorii față de bănci	2,620	-	2,620
Datorii față de clienți	3,976,550	1,565,131	5,541,681
Împrumuturi de la IFI	306,458	183,190	489,648
Alte datorii	133,895	-	133,895
Total datorii	4,419,556	1,748,372	6,167,928
Net	597,571	406,091	1,003,662

Note Explicative la Situațiile Financiare

28 Tranzacțiile cu părțile legate

Lista părților legate, cu care Banca a intrat în tranzacții în timpul anului 2016 a fost, după cum urmează:

- Societe Generale (companii din cadrul grupului, inclusiv acționar majoritar)
- "BRD Group Societe Generale" SA (acționar majoritar, influență semnificativă)
- BERD (acționar majoritar, o influență semnificativă)
- Managementul de bază, inclusiv executiv și membrii consiliului de supraveghere (o influență semnificativă)
- părți afiliate celor de mai sus.

Pe parcursul anului 2016, Banca a efectuat un șir de tranzacții bancare cu părțile legate în cursul activității sale obișnuite. Rezultatele acestor tranzacții sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Total 2016	SG	BRD GSG	EBRD	Key manage- ment	Other
(in thousands MDL)						
Articole ale bilanțului la 31 decembrie 2016						
Credite și avansuri acordate băncilor	1,734,407	1,711,026	611	-	-	22,770
Credite și avansuri acordate clienților, net	14,719	-	-	-	1,858	12,861
Alte active (Nota 17)	6	3	-	-	-	3
Datorii față de bănci	730	-	195	535	-	-
Datorii față de clienți	25,233	-	-	154	2,804	22,275
Împrumuturi (Nota 20)	141,121	451	-	141,121	-	-
Alte datorii	40,191	36,232	3,126	71	-	762
*Dinre care sporiri	39,292	36,205	3,016	71	-	-
Articole ale raportului privind rezultatele financiare anul 2016						
Venituri din dobânzi	3,279	1,890	-	-	240	1,149
Cheltuieli aferente dobânzilor	10,354	1,538	2	7,749	74	991
Costurile privind personalul	35,885	-	-	-	16,981	18,904
Alte cheltuieli neaferente dobânzilor	13,299	8,831	210	1,674	2,080	504
*Dintre care comisioanele din transferuri interbancare	10,021	8,666	-	1,355	-	-
Articole extra-bilanțiere						
Garanția liniei de credit de la EIB (Nota 20)	334,232	-	-	-	-	334,232
Contra-garanție	347,803	6,529	22,079	275,741	110	43,344

Note Explicative la Situațiile Financiare

28 Tranzacțiile cu părțile legate (continuare)

	Total 2015	SG	BRD GSG	EBRD	Key manage ment	Other
(in thousands MDL)						
Articole ale bilanțului la 31 decembrie 2015						
Credite și avansuri acordate băncilor	1,244,235	1,242,800	1,356	-	-	-
Credite și avansuri acordate clienților, net	12,540	-	-	-	2,260	10,280
Alte active (Nota 17)	-	-	-	-	-	-
Datorii față de bănci	570	-	-	570	-	-
Datorii față de clienți	17,504	-	-	63	1,948	15,493
Împrumuturi (Nota 20)	236,711	-	-	236,711	-	-
Alte datorii	25,313	22,492	2,807	11	-	3
*Dintre care sporiri	24,070	21,263	2,807	-	-	-
Articole ale raportului privind rezultatele financiare anul 2015						
Venituri din dobânzi	2,100	733	-	-	252	1,115
Cheltuieli aferente dobânzilor	10,834	2,528	-	7,828	48	431
Costurile privind personalul	34,329	-	-	-	14,912	19,417
Alte cheltuieli neaferte dobânzilor	22,405	6,460	13,137	178	2,356	275
Articole extra-bilanțiere						
Garanția liniei de credit de la EIB (Nota 20)	429,558	-	-	-	-	429,558
Contra-garanție	273,466	1,804	24,047	246,996	67	552

29 Evenimente ulterioare datei de raportare

Pe parcursul anului 2016 și pînă la momentul semnării acestor situații financiare, nu au existat evenimente importante care au un impact asupra situațiilor financiare.